

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za kraje bivše Avstro-Ogrske:

celo leto skupaj naprej . . . K 60—
pol leta 30—
tri leta 15—
na mesec 5—50

za Nemčijo:

celo leto naprej K 65—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto naprej K 70—

Vprašanjem glede inzeratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znak. Upraviteljske (spodaj, pritličje, levo). Knjižna ulica št. 5, telefon št. 33.

Inzerte vseh dan svedov, izvenredni naslovi in prazniki.

Inzerati se računajo po porabljenem prostoru in sicer 1 mm visok ter 54 mm širok prostor: enkrat po 12 vin, dvakrat po 11 vin, trikrat po 10 vin. Pošlano (enak prostor) 30 vin, parte in zahvale (enak prostor) 20 vinarjev. Pri večjih inzeratih po dogovoru.

Novi naročniki naj pošljejo naročnino vedno **»Slovenski Narod«** po nakaznici. Na samo steno naročbe brez posilne denarja se ne moremo »kater očitati. Telefon „Narodne Tiskarne“ in upraviteljske „Slovenskega Naroda“ številka 90.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani:

dostavljen na dom ali če se hodi pošt:

celo leto naprej K 58— | četrt leta naprej K 15—
pol leta 29— | na mesec 5—

Posamezna številka velja 30 vinarjev.

Dopis naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Upraviteljske: Knjižna ulica št. 5 (v I. nadst. levo), telefon št. 34.

Dr. Ivan Šusteršič

dne 9. januarja 1919

in

dne 5. julija 1914.

V bernskem listu »Die Menschheit« z dne 9. t. m. priobčuje dr. Ivan Šusteršič članek pod naslovom »Jugoslovanska država«. Njegov članek je pisan v tonu, iz katerega je prav lahko spoznati, da je pisan od capitantom benevolentim. Kdor ve, kako je dr. Šusteršič pred vojno rotnel proti Srbom in ščulval proti nim bo se čudil, kakšna sprememba se je izvršila sedaj, ko je razpadla Avstro-Ogrska in leži Nemčija porazena na tleh, v notranjosti svojega najponižnejšega službe avstrijske in nemške misli med Slovenci.

»Jugoslovanska država« — Jugoslavija —, tako piše dr. Šusteršič, je postala dejstvo. Toda marsikaj na njej je začelo se dokaj problematično. Dete je rojeno. Kaj bo iz deteta? Kakor vsaka na novo zgrajena narodna država ima tudi Jugoslavija svoje neizogibne notranje in zunanje težave. Zunanje težave so imenovale Italija . . . Italijansko-jugoslovanski spor je zelo resne narave in je razumljivo izzval med Jugoslavi najvišje razburjenje in pomeni za neitalijanske signatere londonske pogodbe nemalo zadržev. Odločitev pade na mirovni konferenci, med tem pa se vrše neprestano pogajanja, pri katerih bo pripadla zlasti Ameriki, ki ni vezana v nobenem oziru, bistvena vloza. Pa tudi notranje težave mladega državnega organizma so nad vse težke narave. Ne gre tu toliko za zapreke splošne narave, ki jih mora premagati vsaka na novo pečena vlada mlade države, ki je izšla iz prevrata, te težave so manjkač avtoriteta, manjkač vladni aparat, manjkač ali pomanjkljiva organizacija v vseh strokah — so manjše pri jugoslovanski državi, kakor pri večini drugih analognih mladih državstvih, ker je ljudska masa pri nas po pretežni večini agrarna ter mir in red ljubeča.

Najtehtnejši notranji problemi so specifične narave, ki izvirajo iz bista jugoslovanskega ustvarjanja in historičnega razvoja. Ne da se tatiti, da loči naširsko jugoslovanske ljudske mase globoko notranje nasprotstvo, ki se javlja v raznih oblikah v bistvu pa obstoja v diferenciranju med orientom in zapadom, Hrvači in Slovenci so zapad. Srbi so Orient, Srbi so pravoslavni, Slovenci in Hrvači so skoro izključno rimski katoliki. Narodni ideali prvih je bila vsikdar Velika Srbija, narodni ideal drugih Velika Hrvatska. Po razkroju habsburške države in rojstvu Jugoslavije se Srbi v splošnem zavzemajo za državopravni centralizem pod vladarsko rodbino Karagiorgievičev. Hrvači in Slovenci pa po večini za federativno republiko. Zadnji pač zele svoje zapadnjaške osobitosti za-

gotoviti s federativno in republikansko organizacijo nove države. Povdarjati pa je, da se nasprotstvo mnogo manj ostro opaža pri izobraženih nego v ljudski masi. Pri razumstvu nadvladuje v splošnem misel jugoslovanskega ujedinjenja. Zato so le-ti pripravili te ideji podrediti vsake druge ozirne. Zato računajo tudi intelektualni hrvaški in slovenski republikanci večinoma z dinastijo Karagiorgievičev, ker zro v njej najsilnejšega činitelja narodnega ujedinjenja. Iz tega razpoloženja jugoslovanskega razumstva se da predvsem razlagati skoro soglasni sklep zagrebškega Narodnega veča z dne 23. novembra 1918, s katerim se je udeležilo državopravno ujedinjenje Jugoslavije s Srbijo pod začasnim regentstvom prince Aleksandra Karagiorgieviča. Imenovani sklep je brez dvoma odločilnega pomena. Naj si je ta sklep formalno proglasil provizorij in končno odločitev preustil konstituentni venar mora vsak poznavalec jugoslovanskih razmer smatrati za toliko kot gotovo, da je vračanje državne oblike v bistvu že odločeno. Vlada bo dala Jugoslaviji dinastijo Karagiorgievičev. Jugoslavija bo konstitucionalna monarhija, odnosno kot tako jo moramo smatrati že danes. V princu regentu Aleksandru Karagiorgieviču se udeležujejo najsilnejše sile njegove vladarske hiše. Velika Srbija od Vardara do severovzhodnih meja Italije. Princ regent si mora biti na jasnem glede ogromnih, če tudi ne nepremagljivih težav, ki jih izvirajo iz njegovega novega stališča. Čim bolj se bo zavedal teh težav, tem lažje bo jih obvladal.

Na prvem mestu se nahaja najbolj pereča zunanja težava, italijansko-jugoslovanska meja. Ako se mu posreči v tem oziru izpolniti nade Slovencev in Hrvatov ter Italijane potom pogajanj potisniti v njihove etnografske meje, bo si s tem izvojeval prvi največji uspeh, ki mu bo lažjal rešitev težke notranje problema. Pri rešitvi notranjih težav bo moral princ-regent se le v prvi vrsti pokazati svoje državniške sposobnosti. Srečna rešitev teh problemov bo že le zagotovila obstoj novega kraljevstva in njegovega precvetanja. Ako se posreči princu regentu, da bo našel pravilne meje smerne med samouravnavo in centralizmom, se bo jugoslovanska država Srbov, Hrvatov in Slovencev nesporoma močno razvila in hitro vzcvetela. Nad vse ugodna zemljepisna lega, sposobnost mladeniškokrenke prebivalstva, kakor tudi bogati zemeljski zakladi, upravičeno najkrajše nade v novo državno tvorbo. Aleksander Karagiorgievič ima pred sabo težko, toda lepo in hvaležno nalogo.

Isti dr. Ivan Šusteršič je imel dne 5. julija 1914 v »Unionu« govor, ki ga je priobčil v celoti njegov takratni organ »Slovenec« dne 6. julija. Da se razvidi razloček med takratnim mišljenjem in čustvovanjem dr. Ivana Šusteršiča namram Srbom in med sedanjim njegovim razpoloženjem namram jugoslovanskemu ujedinjeniu in vladarskemu domu Karagiorgievičev, priobčujemo v naslednjem nekaj čvrtk iz njegovega takratnega govora v »Unionu«.

»Dragi moji, sedaj ko je hudodelstvo izvršeno nastopajo seveda Pilati, ki umirajo hudodelske roke in odklanjajo z ogorčenim vasko sodelovanje, vsako krivdo, in med njimi je tudi srbska vlada, ki pravi, da je nedolžna in oboja to dejanje. Kdor verjame, da je Pilat nedolžen Kristusove smrti, kdor to verjame, ta naj tudi verjame, da je srbska vlada, vlada morilcev, vlada brezvestnih morilcev, ki so na zverinski način umorili in razmesarili svoja kralja, ta naj verjame da je ta vlada nedolžna! Bombe so dobili zarotniki v Belgradu. Ali se morda na Srbskem bombe prodajajo, kakor pri nas krompir in korenje? Ali na Srbskem vsak bombe vzame, kdor jih hoče? Dragi moji bombe in revolverje in denar so dobili ti mladiči, ki so to hudodelstvo izvršili, v Belgradu. Tam se je skuhalo ta hudodelska zarota, kati bili so se, da bo, ako postane Franc Ferdinand cesar, konec velbsrške pronačije in kdor bi se kaj dvomil, naj pogleda vendar to nesramno pisavo srbskih listov sedaj po delanju. In to tri srbska vlada! Pri tej priliki se srbski listi še norčujejo iz Avstrije, češ da je trila. Naj gledajo rate na gnitlo svoje lastne države, ki smrdi do celih Evropi. Mi Avstriji imamo hvale Boga cesarja od božje milosti Srbi pa imajo svojega kralja od milosti morilcev. Dragi moji, in nad vse žalostno je, da so se našli celo v Ljubljani, v sredi Slovenstva, tako podli ljudje, da so odobravaljo to grozno dejanje. S norebja smo prišli domov, sedaj pa na delo prijatelji moji, na delo za naš narod, za hrvaško-slovenski narod, na delo za prihodnost našega naroda, na delo za to širno, možgano, častno in Avstrijo. Nešče delo mora biti tudi najsilnejše, odhodno delo, zoper one brezvestne elemente, ki so morali sokrivci vsega, kar se je zgodilo. In tu bi oozorili danes v tem slovesnem trenutku na eno točko, na katero je treba koncentrirati že v prvem hipu vse sile, in to je tisto brezvestno časopisje, katero je deloma plačano iz Belgrada in katero pred očmi naših oblasti razdira kos za kosom glavni temelji reda in srede in zvestobe, razdira moralno podlago naše svete ve-

re. Možje žene, očetje, matere v boji proti temu nesramnemu časopisju! Brezobzirno izločite iz naše srede vsakega brez izjeme, naj bo kdor koli hoče, ki kaže katerokoli popustljivost v tej smeri! Ta ne spada med nas, on je največji škodilivec našega naroda, on ni samo veleizdajalec proti narodu in celi monarhiji, ampak on je tudi veleizdajalec proti naši narodni bodočnosti. Prijatelji, kdor tega ne izprevidi, da je bodočnost hrvaško-slovenskega naroda iskati edino in edino le v okviru habsburško-lorenske monarhije, ali kdor tega neče videti, ta je ali veleizdajalec ali pa norec in spada v prvem slučaju na vislice, v drugem slučaju pa v blaznijo. Dragi moji ne zamenjajte vsakokratne vlade z državo. Vlade se menjajo od danes do jutri, toda mi se ne oklepamo nobene vlade, temveč v trdni zavesti, kje je iskati bodočnosti našega naroda, se oklepamo države, in v tej trdni zavesti nudimo našemu previdnemu cesarju kot glavnemu zastopniku te države svojo moško zvestobo. Ta zvestoba mu ni nikdar manjkala, naši regimenti pred sovražnikom se nikdar niso ušli in kadar bo naš cesar nas klical, da obrazujemo s hudodelci, ki so zakrivali sarajevsko katastrofo, takrat bodo ti takozvani »bratje Srbi«, ki spominajo na tiste inčariče, ki so svoji čas kralji svoje brate in deželi »Ne boji se, bratje«, takrat bodo ti »bratje« čutili našo pest, takrat bo težka pest slovenskega vojaika, slovenskega fanta razdrobila črenino tisteza Srba, v katerem živi požrešna megalomanija, ki ni zadovoljna s tem, kar mu je Bog dal, ampak ki bi rad ugrabila in hoče požreti vse kakor požrešni otroci, ki nikdar ne vedo kdaj imajo zadosti.

Proč s pesimizmom dragi moji, proč s megljenimi melanholičnimi idejami, optimizem, samo optimizem ima pravico, ker iz optimizma izvira dejanje, pogum dejanja in napredek.

Napredek torej dragi moji, na novo delo, na podvignost, na potrojenno delo! Mrtvim čast in naša molitev, življenju pravica! Mi hočemo živeti, naš narod hoče živeti. Živeti hoče hrvaško-slovenski narod, naša močna monarhija hoče in mora živeti in bo živela v kljub njenim sovražnikom. Mi tako kličemo na današnji dan iz dna svoje slovenske duše: Živio hrvaško-slovenski narod! Živela Avstrija! (gromovito ploskanje in klici živio!) Živio naš cesar Franc Jožef I, katerega Bog živi, Bog čuva! Bog blagoslovi in ohrani še mnogo let! (Ponovljeno gromovito ploskanje in živio-klici — zanote se cesarska pesem, ki izveni v zvonete nadvse navdušene trikratno živio-klice in ponovno gromovito ploskanje).

V. Švajgar:

Glavne prometne žile v Jugoslaviji.

Ali smo smeli poprej, pod avstrijskim režimom govoriti o prometno-gospodarskem položaju Slovenije, Banovine, sploh posameznih delov sedanje Jugoslavije? Ne, ker sploh ni bilo to dovoljeno, pa tudi pravzaprav nikakega položaja v Evropi nismo imeli. Bili smo zakriti pred svetom, saj nas nihče ni poznal. Tujci, Nemci, Lahi in Madžari so vladali našo domovino, mi smo vživali edino drobtinice iz bogato obloženega gospodarske mize — tujci so živeli na naš račun.

Z ustanovitvijo Jugoslavije pa je nastala na zapadnem delu Balkana in ob Jadranu, močna, enotna država, ki nastopa napram zunanjemu svetu že kot enoten, kompakten gospodarsko-političen faktor. O Jugoslaviji že lahko govorimo mnogo, kajti država, ki ima priznano, z ajamčeno dobro bodočnost, mora imeti že prav ugoden, važen prometno-gospodarski položaj in pomen, ker brez tega ni gospodarske in politične bodočnosti.

V čem se zrcali ugoden prometno-gospodarski položaj na splošno? Država SHS leži ob morju na celi zapadni strani, meji na jugu na obmorsko deželo Grčijo, na severu pa ima za meje celo srednjo Evropo, na vzhodu so ji takorekč vrata v Orient odprta na stežaj. Mnogo velikih, dobrih luk in pristanov hrani v sebi Jadransko morje; vse luke pa so vedno večja garancija, da se bo moral prav kmalu razviti velik promet po morju. Ne samo naš Trst, Pulj in Reka, tudi Bakar, Split, Dubrovnik, Kotor in druga mesta so poklicana za važno nalogo uvoza in izvoza naše države. Že samo s tem, da mejimo v dolžini dobrih 2000 km ob morju, se lahko trdi, da imamo ugodno prometno lego v Evropi. Država, ki ima morje, ne more poginiti, saj morje je prvi in glavni prometni faktor na zemlji.

Drugi, jako važen činitelj, so pa železnice. Samo ob sebi je razumljivo, da železnice lahko uspejajo samo tam, kjer so podani tudi ostali predpogoji za promet. Ogledimo si našo državo v tem pogledu.

V zgodovini naših dežel najdemo mnogo primerov, ki govorijo o potovanjih posameznih narodov preko našega ozemlja, ki pričajo o vpadih tujih narodov na našo zemljo, da bi si jo

LISTEK.

Petar Mrkonjić

(poveljnik slovenskih ustašev v Bosni — današnji jugoslovanski kralj).

(Spomini.)

Bilo je ondi tudi nekaj mladičev iz Srbije v narodni noši, ali Mrkonjić jim ni dosti zaupal, ker smo slišali, da ga zasledujejo prav iz Srbije, da bi ga prišli.

Jamnica je kake pol ure do bosanske meje. Tukaj je suha meja, t. j. pot deli Hrvatsko od Bosne. Una meji samo do Novoga, potem prične suha meja. Večkrat smo šli pod vodstvom vojvode Mrkonjića daleč noter v Bosno. Vasi so bile večinoma prazne, ali naši hajduki so vedeli, kje imajo begunci za ustaše skriti živeti.

Spopadli smo se večkrat s Turki. Bili so večinoma rediti, domobranci, nizamov je bilo malo, t. j. stoeče vojske, in bašibozuki, seljaci. Prišli smo tudi že blizu Krupa in Otoka, pa smo se zopet morali umakniti, ker so bili premočni in da nam poti nazaj ne zapro. Vojvoda je bil povsod vedno prvi in branilni smo mu, se nepotrebno zlostavljati. Turki bi ga bili pri vasi Ledince kmalu zajeli, da ga ni Pero Črnogorac s konjem vred nazaj pogolal do čete. Bil je prenagel in ni hotel slušati, naj se čuva. Povsod je hotel biti prvi! Večkrat smo se bali zani.

Bili smo na planini Grmeči. Sneg je že zapadel. Pripravljali smo se na veliki napad na Bužim, Otok in Krupo, zato smo vse, kar je bilo naših ljudi od Kostajnice naprej, pozvali na Jamnico. Nekdan je vojvoda odločil, da gre-

mo na pregled v Bosno kakor daleč mogoče. Tejo Erzeg, Pero Črnogorac, Risto Dukić, čiko David, njegov osebni sluga Jeto in jaz smo šli z njim. Bilo je že čez poldne, nobenega Turka nismo videli in tudi žene, katere so bile še po vseh, niso nam ničesar mogle povedati, kakor da so pred par dnevi bili saptje, turški orožniki, blizo. Kmalu pa pride iz Jamnice sel, da so prišli trije ali štirje dobro oblečeni švabi, Avstriji, in da bi radi govorili z vojvodo. Takoj nato nam pridejo nasproti štirje Slovenci: Simon Paternoster, Aleksander Toman, Albin Orehek in Ivan Sarc. Videl je vojvoda, da se poznamo; predstavljal sem mu jih, da so prvi trije bili naredniki pri domačem pešpolku in četrti je obrtnik, ki nam je delal kot krznar prve jugoslovanske čepice, nalik črnogorskim, samo da ni bilo na pokrovu črnogorskega »N«, ampak grb, ležče mesec z zvezdo, kakor je na nagrobniku pokojnega dr. Jan. Bleiweisa pri Sv. Krištofu.

Vojvoda Mrkonjić jih je prav prijazno pozdravil. Odločil jim je za mladi stanovanje v Šoli, kjer so bili že mladi Srbi, z opombo, da naj Slovenci pazijo na te ljudi. Nato smo po nalogu vojvode razdelili vsi črto v šest oddelev: vsak oddelek je bil kakih 120 do 130 mož močan.

V pričetku meseca oktobra je poslal vojvoda tri oddelke na Zirovac s poveljem, da tam ostanejo do poznejšega povelja.

Čez nekoliko dni smo vsi krenili čez bosansko mejo v smeri na bosanske vasi Cerkvice, Orao in Bojno na Bužim.

S prvo četo je sam vojvoda odšel z ukazom, naj drugi dve takoj sledita, zadnje tri čete je prepustil meni z nalogom, naj se ne ganemo, dokler ne bo oslal posebnega ukaza.

Vaso Pelagić, pop Trifim, pop Repac, Bosanci Jeto, Nikola in Sarc so bili zadaj s prtljaji.

Ni presliš se ena ura, že so se slišali strelji blizu vasi Orao. Turki so vas napadli in naša prva četa je bila že v ognju. Zmeraj jačje je bilo slišati streljanje in še ni bilo poročila. Vas Bojna je bila v plamenu. Isejati zvonik pravoslavne cerkve je že zgorel. Zmeraj bliže prihaja streljanje, tako da sem mogel slutiti, da grede naša nazaj. Zdal sem sam brez ukaza zadnje tri čete peljal na vas Cerkvice, od koder so Turki jurišali. Mi smo pokopališče zasedli in odbijali zahrbtni napad na prve čete. Turki so dobili ravno pomoč. Držali smo se čez uro in mene je skrbelo, kaj je s prvimi četami. Vojvoda je bil preveč drzen in ni gledal na nevarnost, v kateri se je nahajal. Kar začujemo našo trubo, ki je sviralala »nazaj«, in takoj se je tudi vojvoda prikazal peš, ker konja so mu v boju pobili. Turki so nas na vseh straneh pritisnili nazaj. Zdal se oglašajo vojvoda: »Junaci, držimo se još časak, pomoč doide!«

Ali odkod pomoč? On je mislil, da se zmeraj tretje čete njega čakajo, ali ko je videl, da smo že zdavnaj vsi v bitki in da smo preprečili, da niso Turki prišli za hrbet, ni imel več upanja, da bi se mogli še nadalje držati in da nas vse ne odreženo od hrvaške meje. Kaj je bilo zdaj storiti? Ali se dalje brez uspeha boriti s Turčini ali čez mejo? Tam nas čaka avstrijska vojska, ki nas bo razorožila in internirala.

Vojvoda je zapovedal čez mejo. Vojaki, Mažari, pešpolk nadvojvode Ernesta in hrvaški ulani so naše čete obkolile, takoj razorožile in od meje tirale na Oblaj. Med tem sva s popom Repcem vojvodo po stranski poti, ker so bili ulani hrvači, katerim je vojvoda etisnil nekaj v roke, peljala v Zirovac.

k popu Samnilu Ostojiću, kaki dve in pol uri daleč. Noč je že bila, ko smo prišli v Zirovac. Pop Samnilo Ostojić nas je gostoljubno sprejel. On je že vedel, kdo je naš vojvoda.

Mrkonjić je bil kakor besen, ni se mu ljubilo govoriti, je zmeraj je stokal: »Kje so moji ljudje?« Pomirili smo ga s tem, da sem mu objubil, precej v jutru zgodaj iti k našim četam in da mu bom takoj poročal, kaj da se je ukrenilo z njimi.

Pop Repac je pripovedoval, da so se tisti Srbi jako pehali in vrtili, da bi prišli do vojvode, ali niso mogli blizu. Utrujeni smo bili ali zaspati nismo mogli, sedeli smo na tleh in se razgovarjali do jutra.

Odpravim se z dečkom in konjem. Vojvoda mi naroči, da naj grem v Glino k trgovcu Pelešu, da bom pri njem dobil denarja, katerega naj med četama razdelim. Dal mi je pismo s seboj, in jaz sem odpotoval. Ko pridem do »Raštele«, finančne straže blizu Oblaja, sem zvedel, da so vojaki naše ljudi odpeljali na Glinu. Častniki tega madžarskega polka so vse bolj inteligentne moke preiskali, ali kar so iskali, niso dobili. Tako so financarji pripovedovali.

Peljal sem se slučajno z mesarjem iz Gline. Na poti v Glinu sem že videl naše ljudi, po hišah so se greli, reveži so bili pozebli in lačni. Našel sem Dukića in Davida, in rekel sem jima, naj grede v Glinu, da dobijo precej denarja za prehrano. Sta šla. V Glini sem takoj dobil tudi naše Slovence. Padlo je naših gotovo tretjina, mnogo jih je bilo ranjenih in zdravniki v Glini je imel mnogo dela.

Drugi dan je prišel Miroslav Hubmajer iz Siska. Dospel je iz Hercegovine preko Trsta, Ljubljane in Zagreba. Rekel je, da se ne more več z Ljubljaničarjem strinjati in da bo v Bosni dalje.

ostal. Vprašal me je, kje se nahaja Mrkonjić. Povedal sem mu, kdo da je, ali da ni treba tega razlagati. Se tisti dan se je napotil s Pelagićem, Jettom in Dukićem v Zirovac.

Dospel je tudi, telegrafično pozvan iz Petrinja, član hrvaškega odbora Ilija Gutča, ki je še ostale račune poravnal na Glini.

Odpravili smo Bosance nazaj po drugi poti na Jamnico. Vsa četnik je dobil nekaj denarja za svojo četo. Naši Slovenci niso hoteli več ostati pri četi in so želeli nazaj v Zagreb in Ljubljano. Odsli so, ker jim ni bilo več všeč ustaško življenje.

Jaz sem moral z ranjenici v Petrinjo, kjer je bila javna bolnica, da jih preskrbim. Bilo jih je 31, med njimi tudi Pero Črnogorac. Imel je prebito koleno na levi nogi. Tudi Sarc se je prijavil, ali brez prtljage. Bil je skrit tri dni v neki hiši pri dobrih ljudeh, a tudi on je šel domov.

Prišel sem čez tri dni čez Rujevac v Jamnico. Tam so bili že Mrkonjić s Hubmajerjem in vsi drugi. Našel sem vojvodo zelo žalostnega. Sporočil sem mu vse, tudi, da pride Gutča k njemu. Takoj sem videl, da Hubmajer in Mrkonjić ne bosta prijatelja. Dveh zapovednikov pri tako malo ljudeh ni treba. Čez nekoliko dni je šel Hubmajer v Kostajnico. Mi pa smo šli z drugo četo, bilo nas je kakih 350 mož, čez mejo, da napademo turško vas Jeretine s kulo Rustan beg Alapića. Turke smo pogolnili v beg proti Novemu, kulo smo zažgali in odvedli tri govoda in čez 20 ovac, dobili pa smo tudi drugih reči. To smo napravili, da se je čulo, da še niso ustaši omagali.

Ves mesec november je tako prešel. Sneg je visoko zapadel in tako smo mogli daleč noter v Bosno. (Dolje pritožnja!)

svojih. Najnovejša doba pa nam prinaša o hudem gospodarskem in političnem boju, ki ga je bojeval naš jugoslovanski narod za svojo zemljo, za svoj obstanek. Zakaj so silili vedno tuji narodi k nam? Odgovor je kratak: spoznali so, da je naša zemlja bogata in da so si hoteli iz teh vzrokov tudi podjarmiti, da bi oni in ne mi Jugoslavlani, bili deležni dobrot in blagostanja.

Pa ne samo ta fakt, še drugi so činitelji, ki pričajo o prometni važnosti Jugoslavije. Na kratko rečeno, leži naša država kot vratar pred vzhodom v Orient. Čez našo ozemlje vodijo vsa važnejša pota iz Orienta na evropski sever, zapad in jug.

Iz vseh navedenih izjavij lahko trdimo, da bodo imele vse jugoslovanske železniške proge dovolj zaslužka od tranzitnega in lokalnega prometa, ter ne bodo v breme državi in narodu. Lokalni promet med posameznimi deli države bo velik že iz enega samega vzroka. Naša država je tako raznovrstna v zemljepisnem in geološkem oziru, da so na podlagi tega tudi življenjski pogoji in življenjske prilike na raznih mestih v državi različne. Diferenca prvih pa vzbujajo vedno težnje po izenačenju in zamenjavi raznih prvin in sestavin — iz tega nastaja promet, uvoz itd.

Imamo morje na zapadu, smo na jugu sosed Egejskega morja, imamo podane vse predpogoje za tranzitni in lokalni promet — razvoj nam je zagotovljen — čas razmaha pa je napočil.

Končno naj na kratko omenimo še glavne železniške proge v Jugoslaviji. Imenovati hočemo vzdolžnicam one linije, ki vodijo od Jadrana na vzhod, prečnice ali transverzalne pa so proge od juga na sever.

Glavna proga v državi SHS začneja v Trstu in konča v Solunu, oziroma vodi preko Niša v Carigrad. Veže Jadrana čez kršni Kras v Ljubljano, pelje nato ob Savi do Beograda. Je to glavna vzdolžnica. Kot pomožne glavne linije pridejo v poštev proga Trbiž - Ljubljana - Karlovac - Caprag pri Sisku in proga Beljak - Maribor - Pragersko - Mursko Mestišče - Barč - Osijek - Vinkovci. Obe pomožni progi se spoje v Capragu oziroma v Vinkovcih z glavno vzdolžnico.

Prečni prog imamo več. Iz Trsta vodi ena preko Jesenice na Dunaj, ena preko Ljubljane in Maribora na Dunaj, sploh na sever. Važno vlogo imajo odkazano tudi progi Reka - Zagreb - Pešta in Dubrovnik - Sarajevo - Brod - Vinkovci - Pešta.

Poleg vseh omenjenih prog na obstoj še mnogo problemov in projektov, o katerih hočemo natančneje poročati drugič.

V boj proti alkoholu!

Ljubljana, 19. jan.

Volna podivja človeka in mu razbrzda strasti, da ga mečejo iz zla v zlo. Veliko zlo, ki se je razpaslo tekmo volne, ne le pri nas, je pijančevanje. Že pred vojno je bilo pijančevanja preveč, tekmo volne pa je ogromno naraslo. Tega notranjega svojega sovražnika moramo ugonobiti, ker mi hočemo imeti trezen in krepek jugoslovanski rod. Proti pijančevanju treba krepke organizacije, istočasno pa bo treba temeljite preureditve socialnih razmer, kajti dobro vemo, koliko ljudstva so pahnilo alkohol in vsem iz njega izvirajočim strašnim posledicam in krepke neurejene socialne razmere.

V veliki dvorani »Uniona« se je zbrala danes velika družba, da posluša izjavljanja proti alkoholu in se zavzame za »sv. vojsko«. Kons. S. Kalan je lepo pozdravil došle Slovence, Hrvate in Srbe, da skupno postavimo temelj lepši naši bodočnosti v svoji državi. Ako so šli naši fantje na Koroško, da odbijejo zunanje sovražnike, je naša dolžnost, da končamo notranjega. Položimo temelj krepkemu življenju našega naroda in poskrbimo, da se naše misli zanesejo povsodi, da naše gibanje zajame ves jugoslovanski rod. Prečita k neozkočeno pismo, ki z veseljem pozdravlja tabor svete vojske, želeč, da bi seglo protialkoholno gibanje do zadnje kočice. Dr. Lovro Pogačnik pozdravi zborovalce imenom narodne vojske, povdarjajoč, da je vojna dokazala potrebo treznosti. Želi, da bi naši vojski v svoji državi v vojašnicah društvene dome, da bi se izobraževali s predavanji, igrami, abstinenčnim misel mora biti pri reorganizaciji vojske močno zastopana. Sodrug Kristian pozdravlja zbor imenom poverjenosti za socialno skrb. Je antimilitarist, ali poziva svete vojske se rad odzove, ker je potrebna. Odstraniti moramo stara zla, pred vsem pijančevanje. Program je velik, stremenje, ki je ogromno, bo podpiral vedno kar najkrepkeje. Pa tudi imenom soc. dem. stranke pozdravlja zbor, ker stranka se prav rada pridružuje taki vojski. Eng. Gangl pozdravi zbor imenom Sokolske zveze in izjavlja, da sme sveta vojska Sokole smatrati že za organizirane proti alkoholu. Na zborovanju Sok. zveze 6. t. m. se je razpravljalo tudi o boju proti alkoholu in sklenilo, da je vsakemu Sokolu do 18. leta zabranjeno vsako uživanje alkohola, pri vseh sokolskih prireditvah, dokler traja spored, je prepovedano točenje alkoholnih pijač, točenje žganja je sploh prepoveda-

no. Sklicujoč se na Tyrševo geslo: V pesti sila, v srcu odločnost, v misli domovina zagotavlja zvesto sodelovanje v boju proti alkoholu. Dr. Gregorič, predsednik društva zdravnikov, imenuje alkohol ljudsko bolezen in pripoveduje, koliko pretepo in pobojev povzroči alkohol ob nedeljah, potem pa stavi predlog, da naj se zbor obrne do vlade, da imajo od sobote opoldne do ponedeljka opoldne biti zaprte vse žganjarne in se v tem času tudi v gostilnah ne sme točiti žganje. Se sprejme soglasno. Dr. Gregorič zahteva tudi, da krmar pijanemu človeku ne sme dati nobene pijače, prelat Kalan dostavlja, da treba v tem oziru apelirati na vest gostilničarjev. Dr. Kovačič iz Maribora izjavi, da zastopniki našega naroda odhajajo v Pariz, da končno obratujejo z zunanjimi našimi sovražniki, mi pa izrecimo sodbo nad domačim svojim sovražnikom. Pripoveduje, kako so pod Avstrijo otvarjali na Stajerskem gostilne in šnopsarije, še prav nalašč, ako se je povdarjalo, da je ni potreba. Imenovan humanitete se je smelo pit, dokler se je hotelo. Tako je neko ognjegasto društvo imelo veselico, ki bi se bila morala končati ob policijski uri, ali politična oblast je na prošnjo dovolila veselico do 2. po noči, trajala je pa do 6. jutraj, ker je bilo društvo humanitarno. Ko je hotel nekdo otvoriti protialkoholno gostilno, na glavarstvu niti vedeli niso, kaj je to. Tudi državna uprava se mora udeleževati gibanja proti alkoholu, postavljajo mora krepko pomagati. Tudi alkohol je razbil avstrijsko armado, Wilson, ki diktira mir Evropi, pa je abstinent. Imenovan Stajerskih deklet izpoveduje neko dekle iz mariborske okolice. Sledijo predavanja. Govori se ponatisnejo menda v posebni brošuri. Kons. S. Kalan je govoril o kulturni srca in se končno izrekel za to, da bi bilo morda najbolje, ako bi si vsaka politična stranka osnovala svojo protialkoholno organizacijo, tako da bi imeli tri, ki bi vsprejeto delevale.

Spored predavanj: Učitelj Engelbert Gangl: Vzgoja naroda. Prof. J. Vesjenjak: O temeljih narodne vzgoje. Učiteljica gospa Marica Koželj: Vzgoja mladine k treznosti. Jeronim Tomac, kapucin z Reke: Hrvatska »Sveta vojska«. Dr. Drago Perović, vseučiliški profesor v Zagrebu: »Društvo abstinentov« med Hrvati. Srbski častnik Mihajlo Živančević: Alkoholizem in uživanje živila. Dr. Gregorič Zariav, podpredsednik narodne vlade: Alkoholizem in zakonodaja v Jugoslaviji. Dr. Alojzij Zalokar: Treznost in pravost — pogoj zdravega narodnega naraščanja. Gospa Ivanka Klemenčič: Pravost in žena. Albin Prepeluh, poverjenik narodne vlade: Mir med nami! Župnik in pisatelj Franc S. Finžgar: Sklepni govor.

Za boj proti alkoholu se je izrekel med drugimi tudi društvo slovenskih profesorov, sploh se je čulo vsestransko hrepenenje, da se stori vse kar mogoče, da se odpravi pijančevanje ki ljudstvu povzroča toliko gora. Govori so bili tehtni, temeljiti, polni stvarnih predlogov, udeležba na taboru opoldne in popoldne velika. Izrekla se je želja, da bi se sklicalo tako zborovanje tudi v Zagrebu in Belgradu, tako da zaposlimo vso Jugoslavijo v boj proti alkoholu. Tabor je pokazal, da smo po golem kričanju proti alkoholu pričeli resen boj proti tej ljudski bolezni.

Z naše severne meje.

Ljubljanski korespondenčni urad poroča 18. januarja ob osmih zvečer iz uradnega vira: Položaj je neizpremenjen.

Ljubljanski korespondenčni urad poroča dne 19. januarja ob osmih zvečer iz uradnega vira: Na Koroškem in na Stajerskem nič novega. Položaj je neizpremenjen.

Gradec, 19. januarja. (Lj. k. ur.) Uradno poroča dunajski korespondenčni urad: Kakor se je že javilo, so se 16. t. m. pri graški deželni vladi pod predsedstvom deželnega glavarja dr. plem. Kaana začela pogajanja o mejnem vprašanju na Koroškem. Pogajanja se udeležujejo zastopniki dunajske in koroške vlade z ene in jugoslovanske vlade z druge strani. Ker se pri pogajanjih, h katerim sta kot zastopnika ameriške študijske misije profesorja Coolidgeja in polkovnik Sherman Miles in poročnik King, ni dalo doseči popolnega sporazumjenja in se je zato bati bilo da se pogajanja razdero in se zopet začne sovražnost, je polkovnik Miles s pridržkom, da njegov korak odobri njegova višja oblast, stavil predlog, da naj bi imenovana člana ameriške misije na podstavi osebnega polzvedovanja na lico mesta, brez preljudca za končnoveljavo uredbo, ki loči določil mirovna pogodba, začrtala pravno mejo. Obstoječe premirje naj bi brezpogojno obveljalo. — Ta predlog sta obe stranki pozdravili z veseljem in ga sprejeli. Pogajanja so se danes pozno popoldne zaključila. Zastopnik nemško-avstrijskega vnanjega urada konzul pl. Hoffinger, kakor tudi koroški in jugoslovanski zastopniki so deželnemu glavarju dr. pl. Kaanu izrekli toplo zahvalo za nepristransko in v pravem duhu izjavljano vodstvo pogajanj, ameriškim častnikom pa za smotreni nastop v zmislu mirne poravnave. Polkovnik Miles se je zahvalil za zaupanje, ki je ne sprejema za svojo osebo, marveč za ameriško državo, katero zastopa, ter je izjavil, da se bo z vestnim in nepristranskim izvrševanjem svojega razsodniškega posla izkazal tega zaupanja vrednega. Deželni glavar dr. pl. Kaan se je v svojih sklepnih besedah zahvalil za njemu izkazano zaupanje in za podporo

njegovega prizadevanja ter je izrazil nado, da bo končno dosečen sporazum pravičen utemeljenim štetjem težko preizkušene koroškega ljudstva.

NAPAD NA LUCANAH — ZAGROŽENJE REPRIZALIJ.

Maribor, 19. januarja. (Lj. kor. u.) K napadu na Lucane poroča general Maister: Dne 14. januarja je oddelak nemške ljudske brambe brez povelja in popolnoma na lastno roko napadel moje posadko v Lucanah. Deželni glavar štajerski dr. pl. Kaan mi je takol telefonično izrazil svoje odkrito obžalovanje nad dogodkom. Volksehrkommando v Gradcu pa mi je s nastopno brzojavko lojalno priznal neopravičenost tega napada, ker so mi namreč graški vodilni krogi obljubili, da imajo njihove nemške posadke, ki stojijo mojim nasproti, le branilen namen. Ta brzojavka se glasi: »Gospodu generalmajorju Maister. Vrhovno poveljstvo v Inicijativu, da je danes zjutraj mlad častnik na sporočilo, da nameravajo Jugoslavlani napasti Arnoval in prodirati od Špili, napravil z eno patruljo svoje čete iz lastnega nagiba sunek pri Lucanah. Ne da bi bil poprej o tem obvestil svoje poveljstvo in ne da bi imel za to kako povelje, ter proti svojim dosežanim naznanjem, Volksehrkommando naznanja ta obžalovanja vredni dogodek in Vašemu Veleblazorodju polaga važnost na to, da se ugotovi, ali je zadeva le posledica prekoračenja polno moči podrejenih organov. Stroga preiskava je že uvedena. Volksehrkommando v Gradcu. Pr. Nr. 406/Gstb. — Moji odgovor se glasi: »Volksehrkommando v Gradcu v roke gospoda generalmajorja Reisingera. Pr. Nr. 406/Gstb. sem vzel na znanje. Tudi nadalje zaupam popolnoma zagotovitvi, ki ste mi je s svojo besedo pod častno besedo dali gospod deželni glavar dr. pl. Kaan in polkovnik Schneider poveljstva ljudske brambe (Volksehrkommando), da namreč ne boje nemška ljudska bramba prodirala preko sedanje zasedene črte z vednostjo in na ukaz poveljstva v Gradcu ter nemškoavstrijske vlade. Na drugi strani ne kliub temu deli ljudske brambe napadli moje posadko v Lucanah in sicer brez povelja ter s prekoračenjem območja. Radi tega ne smatram več teh napadajočih delov kot regularne čete poveljstva ljudske brambe in sem dal svojim predstražam sledeče povelje: »1. Od danes naprej veljajo vsi napadaleci od (nemškoavstrijske strani, za tole. 2. V slučaju napada se morajo že določeni talci nemudoma zapreti in odvesti v kraj, ki sem ga določil. 3. Ob vsakem napadu je v napadenem kraju nemudoma iztirati kontribucijo, ki sem jo že določil. 4. V slučaju, da bi se morale moje čete začasnoma umakniti, se morajo napadeni kraji nemudoma zažgati. Tozadevne priprave morajo biti dovršene danes ob 6. uri zvečer. Končno naznanjam Vašemu Viskorodju, da v slučaju kakršnekolik novega napada od nemškoavstrijske strani ne morem več držati dane obljube, da namreč ne prekoračim danes zasedene črte. Umakajoče se napadalec bodem torej odšel brezobzirno dal zasledovati do črte, ki mi boje potrebna. Da ščitim do sedaj zasedene kraje. Prosim, da Vaše Visokorodje se danes to naznanilo podrejenim četam in gospodu deželnemu glavarju v Mariboru, dne 16. januarja 1919. On št. 156. General Maister. — Nato sem prejel naslednji odgovor: »Niegovemu Viskorodju generalu Maisteru v Mariboru. Na Op. št. 156. z dne 16. januarja 1919 sporoča poveljstvo ljudske brambe sporazumno s štajersko deželno vlado: Izmena oddelka, ki te 14. januarja 1919 zaključil dogodek v Lucanah, je v teku. Odločno se zavarujemo proti zagroženim reprizacijam, posebno na proti točkam 1 do 4, in prosimo, da se prekličejo: drugače bi se morala deželna vlada obrniti na državni urad za zunanje zadeve, da doseže preklic teh točk mednarodnim putem. Le radi reda ugotovljamo končno, da zagotovitvi, ki sta jih podala ob priliki omenjenega telefoničnega pogovora deželni glavar dr. pl. Kaan in polkovnik Schneider glede defenzivnega značaja sedanjih vojaških odredb, niso bila dana pod častno besedo. Razume se pa, samo ob sebi, da ta okolnost ne pomenja niti najmanjše spremembe ne na značaju, ne na polni obveznosti teh zagotovil, ki veljajo tudi danes. Volksehrkommando Gradec. Pr. št. 491/Gstb. z dne 16. januarja 1919. — Nato sem podal nastopno izjavo: »Volksehrkommando Gradec. Izjavo poveljstva ljudske brambe pod Pr. št. 491/Gstb. sem vzel na znanje. Moram pa posebe poudariti, da moje varnostne odredbe, ki sem jih naznanil v telefonični brzojavki, On št. 136 z dne 16. januarja 1919, niso nikake reprizacije, pač pa na preservativna sredstva zoper morebitni zlonetni preloz porzobde od strani posameznih neodgovornih elementov ljudske brambe. Razume se samoočebno, da se ne bodem poslužil omenjenih odredb, dokler ne bodo moji oddelki v to primorani. Glede zagotovil pod častno besedo z ozirom na defenzivni značaj sedanjih vojaških odredb poveljstva ljudske brambe sem podal že večkrat gospodu deželnemu glavarju tozadevno izjavo in mi je le ta obljubil, da obvesti o tem poveljstvo ljudske brambe. Končno opazam, da je ta odzovor zakasnila moja večeršnja službena odsotnost iz Maribora. On št. 174 z dne 17. januarja 1919. General Maister. — Po došli poročili je imel napadalec izrube: enega mrtvega in 18 ranjenih: dalje enega poročnika in dva moza nieta: ujetnike sem poslal v Ljubljano. Razven tega je bil ujet pismošča v Lucanah. Alojzij Haas. Naše izrube znašajo: dva ranjena in eden ujet v Mariboru, dne 19. januarja 1919. General Maister.

MAJOR LAVRIČ.

Vsak dan je bilo štati o njem, vsak dan je prinesel kaj novega: eni so ga hvalili, drugi blatili in pehali odgovornost za ponešeno obrambo na Koroškem na njegove rame. Sodili in blatili so ga ljudje, ki ga niti ne poznajo, ali ki ga poznajo samo po govorcih, ki so prefrane. Ni mi na tem, da bi se spuškal v polemiko s tem ali onim, podal bi rad le nar vrtio v potasnilo, ker se čutim dolžnega, da ga branim pred krivico. Posnam ga iz avgusta 1917 leta, ko sem mu v fronti predal stotniko. Prvo vprašanje je bilo, če sem Slovenec.

Ko sem mu pritril, mi je stisnil roko in bila sva si od tega časa dobra tovariša. Znano je bilo pri polku, da je predprijel za častnika, ki je pri njegovi stotniji, da je Slovenec. Nemo so se bali njegovega prvega vprašanja, ki je bilo: »Ali ste Slovenec? Nikdar ne bom pozabil, kako je osramotil nekoga poročnika: »Ima slovenec ime, ki je piše s italijanskim pravopisom in se izdala za Nemca! Lep značaj! Kaj te pri polku storil za Slovenca, vedo nevedati prostovoljci, ki so po njegovi zaslugi postali praporščiki, kar bi sicer ne postali nikdar radi zloglasnega »a. n. c. Da se je čutil Slovenca, priča, da se je izpostavil nevarnostim še v času, ko je bila Avstrija še močna. Kdor je bil poleg, ne bo nikdar pozabil, kako je Lavrič vprilo nemških častnikov razstrl neko rezervatno povelje, ki je prišlo nani: »Verschluss! Geheim! Vom Kmdtn persönlich zu öffnen. C Povelje je obravnavalo nezanesljivost jugoslovanskih častnikov.

Da se on ne bi bil potrudil, pričeti se slovensčinl res sam sem ga počeval nekaj časa, imel sem priliko videti s kako energijo se je učil. Pa imel je eno napako, ostal je pri malenkostih, zato ni uspeval, kot je želel. Kdor je bil na tirolski fronti, te poznal zloglasni list: »Tiroler Soldatenzeitung«. Še nam je v spominu, kako je bruhalo ogenj in žveplo na vse, kar je bilo slovenskega. Iz tistih časov izvira, kar sem čul od nemških tovarišev: »Solche Schweine seid ihr.« Časopis je gotovo znan, malokdo pa ve, da mu je stisnil vrat — Lavrič, ki je pisal pritožbo naravnost na Evgena Habsburškega, ki je dal list ustaviti.

Marsikdo bo rekel: »Pred meseci se je boril za Avstrijo, danes pa naenkrat nai se bori za Jugoslavijo.« Res je. On se je boril, Kdor je bil z njim v fronti, je rekel, da še ni videl take osebe hrabrosti. Tu pa bi bilo treba uvaževati naslednje momente, ki jih bo vojak lažje razumel kot nevojak. Bil je pošten, discipliniran vojak, ki se je bojeval za onega, ki mu je prisegel. Nedavno mi je rekel srbski častnik: »Bojujem se že sedem let, ker se moram. In če mi ukažejo, da se grem borit v Mandžurijo, no bom pa šel v Mandžurijo.« To je disciplinla, ki se da vpeniti v meso in kri. Ako sem poseledal lunake pri Podroščici, sem zopet lahko videl, da so mi branili večino takih, ki so bili dolgo časa v fronti pod Avstrijo in ki so bili odlikovani. Disciplinirani vojak so bili tam, dobri bojevniki so tu. Onih pa, ki so se pod Avstrijo odtegovali vojaški službi iz prave ljubezni do prave domovine, teh pa nisem videl na kraju, kjer nai bi pokazali, da so svojo moč hranili za brambo naše države. Na prste bi jih lahko seštel one, ki so se javili za frontno službo v Jugoslaviji, ki pa so bili v Avstriji odločeni za pisarniška dela — Poštena vestnost je ona, ki napravi dobrega vojak.

V času revolucije se je javil Lavrič v Ljubljani, kjer so ga sprejeli z odprtimi rokami. Ne uvažujto dejstva, da ne zna dobro slovenskega, so mu izročili obrambo na Koroškem in ga poslali z malo posadko v Borovlje. Pred odhodom mi je še tožil, da ima iako težko stališče, ker kot reprezentant SHS države niti ne govori dobro slovenskega. Odšel je. S 35 možmi je imel vzdržati fronto 50—60 km. Kako se to učini, lahko presodi vsakdo. Kar se izvrša krivd radi obrambe Koroške na njegove rame, bi pribil tole:

1. Posadka na Koroškem ni razvrščal svojevotno, nego po višjih navodilih. Tako n. pr. posadko v Podklostru 2. Ko je opazil onasnost posadke v Podklostru, je skoro en teden pred napadom delal na to, da se posadka umakne in oiači posadko v Sv. Jakobu. Bilo mu je zabranjeno.

3. Hotel je vse moči osredotočiti za obrambo Podroščice, kar se mu tudi ni posrečilo, ne po njegovi krivdi. Ko je bil napad na Podkloster že končan, se je pripeljal v Sv. Jakob in zahteval mene s štirimi stotnicami, da gremo čez Koren zopet zavzet Podkloster. V tem pa je prišla vest, da so Nemci le še kake pol ure oddaljeni od Sv. Jakoba in naert smo morali opustiti. Pomoči pošiljati v Podkloster, bi bila nezmislil pri tel moči, ki je bila na Koroškem. Da so jo bili poslali, ne bi bil predor Podroščica danes v naših rokah.

Kar se pa tiče osebnih stvari, pa mi ni na tem, da bi ga zagovarjal. Človek je, podložen napakam. Omenil na bi, da sem ga osebo vnrašal, kdaj je rekel: »Hvala za bezuh, odgovoril mi je: »Infamnost!«

Kar sem pisal, sem pisal iz namera, da bi posvetil onim, ki ga sodijo, ne da bi ga poznali. Danes, ko je izmil vsako krivdo s svojo lastno krvjo s hrabrostjo, ki so jo priznali tudi sovražniki, potovo ni umestno, da bi padale nani besede: izdajca! Ako ga bo kdo mogel pravičine, jasneje in objektivneje soditi radi mojih podatkov, je moj namen dosežen. Ndp. F. Stenovec

Vesti iz Jugoslavije.

ZAČASNA USTAVA ZA NAS.

Belgrad, 19. januarja. (Lj. k. u.) Ministri svet je sklenil že na eni svojih prvih sej, da se glavne določbe srbske ustave razširijo na ves teritorij kraljevine SHS. Posebna komisija, sestojeca iz ministrov dr. Kramerja, dr. Trifkoviča in Korača, je dobila nalog da izdela časasno ustavo za Jugoslavijo. Komisija je svoje delo dovršila in predložila konkretne predloge ministrskemu svetu, ki se bo z njimi pečal v najkrajšem času. Tako je pričakovati se prihodnje dni razglasitev časasne jugoslovanske ustave. — Kakor je izvedel jugoslovanski dopisni urad v Belgradu, ustava ne bo obsegala samo določb o političnih in državljskih pravicah, marveč tudi nadalnje točke o časasni organizaciji kraljevine SHS. Posebno bo ustava obsegala odredbe glede narodnega predstavnitva in glede samouprave. Ustava pridruže srbsko institucijo državnega sveta kot vrhovnega in upravnega sodišča, ter institucijo glavne kontrole kot najvišjega računskega dvora. Število članov državnega sveta se poviša od 15 na 30,

število članov glavne kontrole od 5 na 14. Za obe instituciji bodo na novo imenovani priznani večaki iz vseh jugoslovanskih pokrajin. Za državno večje ostane doseadani poslovnik srbske narodne skupščine časasno v veljavi, državno večje pa si bo v prvih sejah določilo nov poslovnik.

REORGANIZACIJA NASE ARMADE.

Zagreb, 19. januarja. (Lj. k. urad.) Polkovnik Milan Pribičević je v imenu srbske vojaške misije slovesno pozdravil bataljon jugoslovanske legije, ki je določena za Zagreb kot kader novega zagreškega pehotnega polka.

Zagreb, 19. januarja. (Lj. kor. ur.) Kakor poročajo iz Belgrada, bo v kratkem v glavnih potezah končana reorganizacija jugoslovanske armade. Zagreb postane po novem načrtu sedež armadnega poveljstva. Armadni poveljnik v Zagrebu bo srbski general Božo Jančević, ki dospe v Zagreb že v par dneh. Z njegovim prihodom preneha funkcija srbske vojaške misije v Zagrebu.

PROTESTNO ZBOROVANJE PROTI ITALIJANSKEMU IMPERIJALIZMU V SARAJEVU.

Sarajevo, 19. januarja. Danes se je vršilo v vestibulu mestne zbornice v Sarajevu veliko protestno zborovanje proti italijanskemu nasilstvu v jugoslovanskem ozemlju. Prisostvovalo je zborovanju nad 5000 ljudi. Skupščina je sprejela resolucijo, da je vsak Slovenec, Hrvat in Srb pripravljen do najskrajnejših žrtv v obrambo jugoslovanske domovine. Resolucija se je odposlala vladu S. H. S. v Belgradu s prošnjo, naj jo predloži zaveznim državam in informira o njej evropsko javnost. Na skupščino je dospela tudi brzojavka regenta Aleksandra, v kateri se zahvaljuje za sivočasne pozdrave dalmatinskih beguncem, ter zagotavlja, da bo storil on in njegova vlada vse možno, da se ujedini ves jugoslovanski narod na svojem teritoriju. Regentova brzojavka konča: »Zdržite junaško to Vam vsiljeno borbo do konca. Pozdravlja Vas in vse sobojevnike za Jadrano — Aleksander.«

Izročitev bivše avstrijske mornarice na Krlu francoskemu admiralu.

Berlin, 19. januarja. Londonski časopisi poročajo iz Pariza, da se je na konferenci v Benetkah sklenilo, da se odpelje bivšo avstrijsko mornarico na Krl, kjer jo prevzame tamkaj nastanjeni francoski admiral v svojo oskrbo.

Združitev Zemuna z Beogradom.

Zagreb, 19. januarja. Listi poročajo, da se vrše med Beogradom in Zemunom pogajanja v spojenje obeh mest v enotno mesto, ki obdrži ime Beograd. Ravnotako obstoja načrt za združitev Sušaka z Reko.

Francoski transporti v Zagrebu.

Zagreb, 19. januarja. V teh dneh se vozilo preko Zagreba večji transporti francoskih čet na potu proti Reki.

Italijanska misija je zapustila Zagreb.

Lugano, 19. januarja. »Corriere dela Sera« poroča, da je zapustila italijanska misija Zagreb, ker tam nevarno narašča protitalijansko gibanje. Misija se ne vrne več v Zagreb.

Železniške legitimacije za častnike.

Zagreb, 19. januarja. Zagreška korespondenca poroča s kompetentne strani, da bodo tekotom prihodnjega meseca izdane železniške legitimacije za častnike, ki jih bodo upravičile za proste vožnje po jugoslovanskem ozemlju.

Beograd, 19. januarja. (Lj. k. u.)

Jugoslav. tisk. urad poroča: Angleško poslanstvo objavila nastopno: Angleške omejitve uvoza in izvoza manufakturnega blaga so se že ublažile. Angleški izdelki bodo kmalu zadostovali vsem povpraševanjem. Z gotovimi omejitvami je mogoče dobiti le kovinske in celične kablje, kositer, lim in železniški ter brodovni material. V izobilju je na razpolago lesenih predmetov, kovinastih izdelkov, žveplene kisline, materiala za aeroplane itd.

Beograd, 19. januarja. (Lj. k. u.) Jugoslav. tisk. urad poroča: Belgrajska vseučiliška omladina je pred kratkim izročila generalu d'Espereyju krasno izdelane javorove gosli. Sedaj sta dospela generalov odgovor in njegova slika z napisom: »Gloire aux Serbes qui v ont pas.« (Slava Srbom, ki niso obupali.) D'Esperey.

Praga, 19. januarja. (Lj. k. u.) Kakor poroča Čehoslovanski tisk. urad, je praški zastopnik jugoslovanske vlade Ivan Hribar večeraj dospel v Prago in se nastanil v hotelu »Saški dvor«.

Zagreb, 19. januarja. (Lj. k. u.) Snovi je dospela semkaj skupina ameriških zdravnikov in strelčev, ki so člani misije ameriškega Rdečega križa. Njim na čast so priredili banket, kjer jih je pozdravil polkovnik Milan Pribičević.

Belgrad, 18. januarja. (Lj. k. u.) V Banatu je zopet odprt redni železniški promet.

Zbiranje orožja in municije.

Posamezniki imajo še vedno orožje in strelivo doma skrito ter ga doslej niso oddali kljub večkratnim pozivom. Pričakujemo, da bo vsakdo resnost našega položaja na naših mejah razumel ter oddal orožje in strelivo vojaškim oblastem. To zahteva narodna dolžnost od vsakega posameznika! Orožje in municija za puške, tudi posamezne patrone, naj se oddajo na deželi pri najbližji orožniški postaji, v Ljubljani pa v belgijski, šentpeterski, stari domobranski in topničarski vojašnici. — Kdorkoli pa izve, kje se nahaja municija in orožje, ki ni pod vojaškim nadzorstvom, in na pravem mestu spravljeno, naj to javi poveljstvu II. vojnega okrožja v Ljubljani (Kazino, topniški telera).

Italijani proti Jugoslovanom.

ITALIJANI PROTI SLOVENSKIM DENARNIM ZAVODOM.

Iz Trsta se nam poroča, da so bili v četrtke klicani na policijo vsi uslužbenci iz jugoslovanskih denarnih zavodov, t. j. Jadranske banke, Ljubljanske kreditne banke in Tržaške hranilnice in posojilnice. Tiso se jim je sporočilo, da so vsi, ki niso rojeni v Trstu, izgnani iz Trsta in da morajo prihodnje dni mesto in okupacijsko ozemlje zapustiti. Osebnih intervencij dr. Wiliana in dr. Slavika na guvernerstvo se je sicer posrečilo, da se je izgon za nekaj dni odložil, vendar pa ni dvoma, da bo italijanska okupacijska oblast svojo grožnjo izvršila, vsled česar se bodo morali imenovani trije zavodi zapreti. Nasprotno pa se nemškimi denarnimi zavodom v Trstu dovoljuje vse mogoče olajšave v poslovanju. Narodna vlada bo svedela tudi zoper to nezakonito kršenje vsakega mednarodnega prava potom Beograda vložila pri italijanski vladi in ententi najostrejši protest.

MINISTER PRIBIČEVIČ PROTI »SECOLU«.

Belgrad, 17. januarja. (Lj. k. ur.) Milanski »Secolo« je priobčil repliko publicista Magrinia na popravke ministra za notranje stvari Svetozara Pribičevića glede znanega intervjuja. Magrinu se trudi se sedaj, da podtakne ministru izjave in trditve, ki jih je baje ministar dal v svojem razgovoru. Navprasanje urednika jugoslovanskega dopisnega urada v Belgradu je odgovoril minister Pribičević z naslednjo izjavo: Na popravke gospoda Magrinia v »Secolu« morem odgovoriti samo tole: »Gospod Magrinu ima ali zelo bujno fantazijo, ali pa je imel dotični intervju s kom drugim, ki ga zamenjuje z menoj. Da sem govoril z njim o Trstu in o Pulju, je kratkoročno izmišljeno, posebno pa, da bi priznal Trst in Pulj Italijanom. Ves moj razgovor z gospodom Magrinim — trajal je samo par minut, pa ne 1 uro, kakor trdi gospod Magrinu — je obstal v tem, da sem grajal italijansko imperialistično politiko in da sem izrazil prepričanje, da priravnja Italija na ta način novo vojno. Razgovoru je prisostvoval tajnik Narodnega Veča dr. Mandić, ki je torej moja priča in lahko potrdi, da mi polaga Magrinu izjave v usta, ki jih nisem nikoli dal.« Nadalje javlja jugoslovanski dopisni urad, da pripada Istra Jugoslaviji, je nesporno. Istra se bo priključila Jugoslaviji, ako bo odločilo narodno načelo, ne pa sila. Kar se tiče Trsta, živi tam velika slovenska manjšina in vrhu tega ni mogoče, mesto kratkoročno izrežati iz naše narodnega ozemlja, ker je vsa okolica slovenska in so Italijani, ako se preselijo s tega stališča, v veliki manjšini proti Slovanom. Italijani bi mogli dobiti Trst samo za ceno, da pride pod italijansko gospodstvo mnogo Slovanov. Mi si želimo sporazuma in prijateljstva z Italijo, toda s pogojem, da spoštujemo naše pravice in narodno načelo, ki se mu morajo zahvaliti, da so mogli stvoriti svojo veliko narodno državo.

MINISTRSKA KRIZA V ITALIJI

Belgrad, 19. januarja. O pravih vzrokih ministrske krize v Italiji še sedaj ni gotovosti. Kljub demitaciji oficijozne »Agenze Stefani«, ki zatirja, da kriza ni bila v nikakoli zvezi z zunanjo politiko, ni dvoma, da je treba iskati enega glavnih vzrokov krize v nesoglasju med posameznimi člani kabineta glede jugoslovanskega vprašanja. To je za nas dobro znamenje, čeprav si ne smemo obetati, da bi se mogli z novim kabinatom lažje pobotati, kakor bi se s stariim. To politično kolebanje pa je dokaz, da zaide jugoslovansko vprašanje Italiji mnogo skrbí, ki postajajo temvečje, ker narašča protimperialistična struja v italijanski javnosti.

POSREDOVANJE PREDSEDN. WILSONA V SPORU MED JUGOSLAVIJO IN ITALIJO.

Belgrad, 19. januarja. Švicarska vest, da namerava Wilson osebno posredovati v sporu med Italijani in Jugoslovani ter poskusiti doseči sporazum do sedaj še ni potrjena. V političnih krogih pa se smatra, da to ni tako nemogoče, ker bi Wilson s tem le nadaljeval delo, ki ga je započel v Italiji, kjer je namreč pokazal, da ne odobrava pretiranih zahtev Italije. Za nas bi bilo Wilsonovo posredovanje zelo dobrodošlo in ugodno, ker bi ameriški predsednik gotovo ne mogel dopustiti, da bi Italija tako persifirala njegova načela, kakor jih hoče sedaj.

WILSON PROTI ITALIJANSKIM ASPIRACIJAM.

Ženeva, 17. januarja. (Lj. k. ur.) Jugoslovanska agentura poroča: »Daily Mail« je prejel iz Pariza naslednje informacije: Politične osebe, ki so v zvezi z italijansko delegacijo na mirovni konferenci, izjavljajo, da je bil Orlando po svojih konferencah s predsednikom Wilsonom precej razočaran. Wilson je jasno odklonil priznanje italijanskih aspiracij.

Rotterdam, 18. januarja. (Lj. k. ur.) Glasom čehoslovanskega tiskov. urada javlja »Daily Mail«: Predsednik Wilson ne priznava italijanskih aspiracij na Dalmacijo in Reko, hoče pa Italiji prideliti Trst in Južno Tirolsko.

Milan, 18. januarja. (Lj. k. ur.) — Brezlično. Tukaj je bila velika ljudska demonstracija za zvezo narodov.

„Il presidio di Prebacina“.

Prebacina je naša Prvačina v Vipavski dolini na Goriškem. Iz Prvačine, ki se nahaja po sodbi Italijanov »nelle terre remote« (v oddaljenih deželah), je priobčil list »Il Mezzogiorno«, ki izhaja v Neaplju, dopis, ki se glasi tako-le:

»Župnik in občinski zastop v Prvačini sta podala prošnjo na poveljstvo tretje armade, da bi se ne izvršila nikakoli izprememba v tukajšnjem poveljstvu presidia, kateremu priznavajo, da jim je podelil že toliko znatnih dobrot. Veljaki v Prvačini pravijo, da so se, prežeti največjih načel svobode in pravičnosti, za katere se je vršil boj in se je dosegla zmaga, čutili svoobodne v mejah Italije in so pozdravili z največjim entuziazmom delovanje italijanskega presidia ter dostavljajo, da je bila naša oblast prava vladna oblast, katere delovanje so mogli pohvaliti. Vseled te prošnje predsedstvo ni bilo izpremenjeno.«

Italijanski poveljnik v Prvačini je jako surov človek. »Krotilec« mu pravijo italijanski vojniki. Poročali smo že, kako je bil nagnat župnik in občinski zastop v Trst, ker so bile prišle do višje oblasti pritožbe radi njegove surovosti. Ako sta sedaj župnik in občinski zastop podala zanj kako prošnjo, sta storila to prisiljeno z bajoneti in revolverji in grožnjo, da sicer vse skupaj požen v ječo, kakor je poveljnik že veljake iz Prvačine, tako na primer tudi že starega moža, nadučitelja Orla in njegovega sina. Da bi se »notabili« v Prvačini izrekli za Italijo in govorili o svobodi in pravičnosti, katere da so sedaj deležni, to je grda laž. Tako drzno pretvarjanje resnice se bo moralo temeljito razkriti na mirovni konferenci.

En dan v Trstu.

17. januarja.

Vlak (dva vozita dnevno proti Trstu) po pokrajini »Venezia Giulia« od »Longatic« preko »Postumie« in »Divaccian« je prejel zaseden, kolikor bližje Trsta, toliko bolj. Potniki različni, največ italijanskega vojaštva in žensk, ki se šlo tja okoristiti z »blokad« ter se vozijo v Trst na olje, petrolej, kavo, vizialice in drugo, česar v zaledu ni dobili; svoja živila razpečajo drago. »Tenente« z modro pentlo čez rame ob asistenci karabinierja preletuje legitimacije, vzorne listine na tržaški sprevednik z italijansko vojaško pečico ali na pravi italijanski prelednik. V Trstu je vse polno vojaštva, ki se šeta, divja v avtomobilih, koraka ali bolje rečeno teče v stornitah (besaglieri v rdečih feših z okornim črnim na dolgi vrvi in v čeladah s petelinovim repom na vrhu) po ulicah, na čelu tim voj gozdec s fanfarami. Razven razposajene mularije se ne briga nihče zanje. Le tuintam se sliši zabavljanje: godbe dosti, kruha ni! Trgovine, pred vsem židovske (na primer Öhler, pred invazijo najboljši črnornema trgovina na Korzu) so si nadele povsem italijanski kinč. Zeleno-belo-rdeče je vse, kar se vidi v izlozban, poleg slik kralja, kraljice, Oberdanka, Cesare Battistija in reklame za italijansko trgovino in industrijo. Izložene so tudi razne vojaške potrebščine. Cene za raznovrstno blago so označene večinoma v kronah in lirah, in sicer 1 lira = 250 K, če pa hročeš kaj kupiti, ne vzamejo ti lire drugače kakor za 2 K. Cene za živila zlasti so ogromne. Trgovski in denarni promet je takorekore podvezan glavno besedo imajo prekupevalci in verižniki. Vseled tega in vsled brezdelnosti (50 tisoč oseb je baje brez služb), različne podpore so na ustavišne) vlada vedno večja nezadovoljnost med prebivalstvom in domači Italijani se bolj zabavljajo. Posebno so poparjeni Nemci, ki so se nonre vedno bratili z Italijani. Došli Italijani imajo vedno praznike, danes god, jutri rojstni dan, pojutranjem osemndnevno, obletnico itd. Amerikanci jih imenujejo harlekini. Domače italijansko stradalstvo prebivalstvo godrnja ob obhodih in manifestacijah: si, si, sempre festa, ogni giorno festa, eviva l'Italia, kosila pa nikier ni. Kakor znano, so nekatere ulice in trgov že prekrstili Trz pred veliko vojašnico te sedaj »Piazza Oberdanc« (Slovenec pravijo »Piazza Doberdanc«). Cafe Venezia, Lido, Cesare Battisti bar Italia, Bar Roma, Albergo Savoia itd. Različne italijanske banke so odprle svoje filijale. Slovenska Citálnica v Narodnem domu je še vedno zaprta, straži jo karabinier. Dramatično društvo pridno deluje in so predstave vedno dobro obiskane.

Italijansko divjanje na Reki.

Težko ranjen srbski major Milič.

Slike z Reke: Na tem ali onem kraju v mestu se zbira množica ljudi. Neka gospa protestira: Jaz sem prava Rečanka, Jaz sem tu doma. Nikdo nima pravice, da mi trza hrvaško trobojnico. Italijanaš: Oditite, od kod ste prišli. Odgovor: Oditite vi, od kod ste prišli, jaz sem tu na svojih tleh — Na drugem kraju zopet krič in vik. Par gosponičen se brani Italijanaši kričijo: Strazite tim kokarde! Med hrumim ljudstvom se nahaja starejši italijanski častnik pa pr—i! Umirite se otroci moti! Bodite strplivi! Pokazite, da ste tolerantni in zrel! Italijanaši: Mi smo strplivi pa ne moremo biti več. Na Sušak na gredo s svojimi hrvaškimi kokardami. To nasie plemo, vzrite jih vse v morie! — V ulici »del Fosso« se vrši pogovor v gruči, živahno je debatiranje. Neki visoki gospod pravi: Na komur vidis kokardo, takoj ga udari in mu strazi kokardo. Neki prisotni gospod: Ampak prihajajo Italijanski oficirji pa nam pripravljajo Visoki gospod: Kakšni Italijanski oficirji! Pa ako pride sam general! Naj reče vam, kar hoče vi storite svojo! — Tako poročajo »Primorske Nov« pod zaglavjem »Slike iz nedeljskih večerov« izgreza na Corsu.

Italijanska družba na Reki je bila napadla tudi srbskega majora Miliča. Njegove rane so težke. Samo polkovnik Maksimović ga je mogel obiskati. Ko so hoteli do njega nekateri francoski častniki, jim zdravniki niso mogli več tega dopustiti. »Prim Novine« pišejo k temu: »Gosp. Milič nalazilo se sedam godina u ratu, čovek je oženjen i otac dečice, pa eto, iznesavši glavu iz svih bura i oluja, eto ih je prošlo u balkankom i svetom ratu, da

čeka je konačno to, da iz čisto mira i kao član one vojske, čije je tumaštvo i savezništvo toliko puta pohvaljeno i istaknuto od samih saveznika, bude napadnuto od fanatizovane rulje rečkih Italijanaša, te mu danas preči pogibli smrti. Misle li stanovita gospoda na Reči, koliko odgovornost nose radi toga pred čitavim svetom, imadu li stanovita gospoda na Reči savezi i morala? Ili zar doista misle, da će se pred njihovim terorom i pred njihovom divljatvom pokloniti čitav svet? Zar da je to dokaz per l'italianità di Fiume e della Dalmazia? Neka im je na čast!«

Ali hočete novo vojno?

»Il Secolo« je priobčil članek »Si vuole un'altra guerra«, iz katerega priobčujemo nastopna izjava:

Vprašanje, ki podžira dušo, zadeva okupacijo Dalmacije, katero nai bi dobila Italija deloma v smislu londonskega dogovora, celo pa po programu novih nacionalistov. Poslanec Bissolati opozarja, da se to podlone ne more izvršiti, ne da bi se spravilo Slovanov do odločitve za bližnje ali bodoče konflikte. Nacionalisti, ako so pri dobri volji, morajo priznati, da je to res. Morejo pripomniti, ako mislijo, da se tim zdi, da bodo dali največjo čast kralju Italije, ako ga naslikajo na konju na Dinarijskih Alnah, pripravljene, da s sabljo zarise meje mnogo večje domovine, o kakršni si nonre nikdo ni upal niti sanjati: ali ne smejo prikrijevati težkosti podietia. Nasproti temu pa se oriemeleio deistva, da ob dalmatinskem obrežju se nahajajo kotiči prebivalstva, ki steza roke proti nam ali molče o tem: 1. da za izvršitev okupacije do Dinarijskih Alp se razdrži v smrtno sovražstvo Hrvaško in vse rodove jugoslovanske; 2. treba vedeti, da povečana nova Srbija bo odbila našo trgovino z istim sovraštvom, s kakršnim je toliko let bojkotirala avstrijsko trgovino; 3. da se more iz te situacije v kratkem času razviti obojestrni konflikt: kajti tukaj nam ne stoji Angliji ob koru, Franciji ob Renu ali Nasliji ob morju, industrijska dežela, kateri je odvzeta usodopolna rezistencija in ki bo potrebovala pol stoletja, da se zonet malo dvigne kvišku, marveč proti sebi imamo narod, čegar gospodarstvo je skoro izključno kmetijsko in za katerega vzrasle možnost vojne z vzraslimi pridelki; 4. da bi se moralo v vsakem slučaju k upravi Dalmacije v mirnem času vsako leto pošiljati močno armado vzdolž morja, s kakim nrihrankom troškov, si more vsak misliti; 5. da bi bili v slučaju obojne vojne prisiljeni: 1. opustiti Dalmacijo ali formirati dve operativni armadi, eno na meji Julijske Benečije drugo v Dalmaciji, ločeni no naineuogodnejši teritorialni zvezi. Soloh je to vrašanje, katero se ne sme reševati lahkomišlelo. Gre za odločitev, ki se tiče Italijanske politike za vso bodočnost. Londonski dogovor izključuje iz naših rivendikacij Reko. Sedaj hočemo Reko in tudi Dalmacijo? Avanti! Poskusi Orlandoje politike so vrženi ob stran. Sonino je prevzel začasno odgovornost za vlado. — Bissolati je odstopil. In kakor izvala »Manchester Guardian« je on prvi minister entente, ki se je odneval, da izkaže svojo zvestobo, slohečo na pravičnost. On misli, imajoč pred očmi vzroke za vojno, da mora Italija v popolnem sporazumu z Wilsonsko Ameriko najti metodo za pridobitev miru, ki bo resolutno stal proti inoslovanskemu imperializmu, ki bo preprečil noreške vstalega francoskega imperializma, ki ho zaletati teritorialne meje svobodne domovine z duhom prijateljske transakcije in enakosti — Zavrteti moramo zahtevu glede jugoslovanske imperiaizma, ker ga ni. Mi se borimo le za svoje pravice in svojo zemljo proti italijanskemu imperializmu, ki se udeležuje na naših tleh na način, ki ogorča mir nainevarnejše. Borimo se tudi za prijateljstvo in enakost.

Iz Ceho-slovaške.

Praga, 18. januarja. (Lj. k. ur.) Čehoslov. tisk. urad poroča: V današnji seji ministrskega predsedništva je dospela brzojavka zborovanja socialnih demokratov olomuskega okrožja, ki so ga priredili proti draginji in proti oduštvu. Brzojavka pozdravlja vlado in ji izreka zaupanje.

Praga, 18. januarja. (Lj. k. ur.) Čehoslov. tisk. urad poroča: V ministrstvu za deželno brambo so se danes posvetovali o novi vojaški uniformi. Sklenili so, da se za sedaj uvede za vse čete ameriška uniforma in sicer posebno radi tega, ker ima Amerika veliko množico izgotovljenih uniform in blaga, ki bi se dobilo po zelo ugodnih pogojih.

Praga, 18. januarja. (Lj. k. ur.) Čehoslov. tisk. urad poroča: V brambornem sekretu narodne skupščine je sporočil minister Klobač, da bodo v kratkem demobilizirani letniki 1882. do 1886.

Belgrad, 18. januarja. (Lj. k. ur.) Vrhovno poveljstvo čehoslovanske armade bo, kakor poroča srbski tisk. urad, v kratkem prestavljeno na ozemlje bivše Ogrske, najbrže v Bistrico.

Trst, 19. januarja. (Lj. k. ur.) Čehoslov. tisk. urad poroča: Danes sta v Trst dosneli dve veliki transportni ladji z živila za Čehoslov. republiko.

Praga, 19. januarja. (Lj. k. ur.) Čehoslov. tisk. urad poroča: Za italijanskega diplomatskega zastopnika v Pragi je imenovan commendatore Lago, ki dospe v Prago v najbližnjih dneh.

Požun, 19. januarja. (Lj. k. ur.) Čehoslov. tiskovni urad poroča: Požunski inteligencija, nemška kakor madžarska, se je Čehoslovski reoubliki stavila na službo. Požunski nemški narodni svet ter obe radikalni stranki ozkušni so se izjavili za to, da naj se Požun prikloni Čehoslovski republik. Mnogi madžarski uradniki, med njimi tudi neki bivši veliki zupan, ter mnogi drugi so storili zaoblubo zvestobe. Madžarska in nemška socialnodemokratska stranka kakor tudi nemška krščanskosocialna stranka so se izjavile za Čehoslov. državo in storile zaoblubo zvestobe. Znanu madžarsko društvo Míše nadvojvodnje izahle je nerska vlada nazvala, naj se preseli v Budimpešto. Društvo je to zahtevalo odklonilo.

Praga, 19. januarja. (Lj. k. ur.) Čehoslov. tisk. urad poroča: Ministrski predsednik dr. Kramar je včeraj prejel brzojavko,

v kateri sporoča dr. Borsi iz Rima, da je grafica Piccolomini — Menotti Čehoslovski republiki podarila 1000 kvadratnih metrov obsežno stavbišče v lepih nasproti cerkvi Sv. Petra, da tam postavi čehoslovsko akademijo lepih umetnosti.

Iz Poliske.

Varšava, 18. januarja. (Lj. k. ur.) Čehoslov. tisk. urad poroča: Danes se tukaj vrši veliko zborovanje, ki se ga udeležujejo vse politične stranke razen socialnih demokratov. Ministrski predsednik Padevski bo podal politično izjavo. Prisrstovali bodo zastopniki entente.

Varšava, 18. januarja. (Lj. k. ur.) Glasom Čehoslov. tisk. urada objavlja poljski uradni list naredbo, ki določa novačenje rojstnega letnika 1898.

Lvov, 18. januarja. (Lj. k. ur.) Poljska brzojavna agentura poroča, da je lvovski mestni svet sklenil, na lvovski nemški gimnaziji uvedi poljski jezik.

Berlin, 18. januarja. (Lj. kor. urad — Brezlično.) Poljske čete so 10. t. m. razstrelile železnice in čestni most južno od Netzvaldena.

Gdansk, 18. januarja. (Lj. k. ur.) Čehoslov. tisk. urad poroča: Listi naznanljajo vojaške operacije za zopetno pridobitev bivših nemških ozemelj na Poznanjskem.

Iz Ukrajine.

Kjev, 18. januarja. (Lj. k. ur.) Ukrajinska brzojavna agentura poroča, da je ukrajinski ministrski predsednik vladi Čehoslov. republike poslal brzojavko, v kateri izraža prisrčno zahvalo za način, kako se na ozemlju Čehoslov. republike ravna z vojnimi ujetniki iz Ukrajine. Ukrajinska vlada izjavlja, da bo Čehoslov. vojnimi ujetnikom, bivačkom v Ukrajini, stanje lajšala, kolikor bo v njeni moči.

Stanislav, 18. januarja. (Lj. k. ur.) Ukrajinski tisk. urad poroča: Ukrajinski ministrski predsednik je odposlal čehoslov. vladi v Prago brzojavko, kjer se zahvaljuje za dobro ravnanje z ukrajinskimi ujetniki, ki so bili na ozemlju Čehoslov. republike in obljublja, da bo tudi Ukrajina pospešila povratek čeških vojnih ujetnikov v domovino. Brzojavka končuje z besedami: Živela slovenska zavezništvo, živela svobodna neodvisna Čehoslov. republika!

Dunaj, 18. januarja. (Lj. k. ur.) Čehoslov. tisk. urad poroča: Pod vodstvom odposlanca Nikolaja Lewickega je dospelo danes na Dunaj mirovno odposlanstvo ukrajinske ljudske republike. Mirovna delegacija je dospela iz Kijeva in na potu v Pariz. Njena voditelja, Sidorenko in državni tajnik Panejko, sta že dospela v Pariz.

Lausanne, 18. januarja. (Lj. k. ur.) Čehoslov. tisk. urad poroča: Kater javlja glasilo ukrajinskih socialistov v Kijevu, je odposlala ukrajinska vlada v Moskvo ultimatum, kjer zahteva umik boljševiških čet iz Ukrajine.

Iz Madžarske.

Budimpešta, 18. januarja. (Lj. k. ur.) Zastopnik čehoslov. tisk. urada v Budimpešti poroča: Voditelj ameriške misije v Budimpešti profesor Coolidge je danes posetil pooblaščenca čehoslov. republike dr. Hodzo.

Budimpešta, 18. januarja. (Lj. k. ur. — Brezlično.) Društvo ogrskih ustvarjajočih umetnikov je poslalo vsem umetniškim zvezam zmagovitih držav oklic, v katerem prosí pomoči za ubogo (!) ogrsko domovino, ki se bori s smrtjo. Ogrski umetniki pozivajo svoje tovaršje v imenu kulture, naj se zavzamejo za pravičen mir in zmago pravice, da ne bo priseljena Ogrska v obuo prijeti zopet za orožje ter postaviti na plan vse do zadnjega moža. (?)

Iz Avstrije.

Komunisti na Dunaju

Dunaj, 18. januarja. (Lj. k. ur.) Čehoslov. tisk. urad poroča: Danes popoldne je bila tukaj velika komunistična demonstracija. Oddelek rdeče garde in več komunistov, ki so bili v civilu, je odšlo k Mestnem domu, kjer je govorilo več komunističnih vodij, osebno Steinhart ter organizator rdeče garde nadporočnik Kisch. Protestirali so proti umoru Liebknechta in Roze Luxemburgove ter proti odredbam zoper dunajske komuniste in zahtevali masševanje. Množica je hotela napasti Mestni dom, kar pa je redarstvo preprečilo. Demonstrantje so nato odšli k parlamentu. Tudi tam je bilo zbrano mnogo redarjev. Med drugimi je tam govoril nadporočnik Kisch, nakar so se demonstrantje razkropili. Redarstvo in vojaški organi so poskrbeli za današnji dan za velike varnostne priprave. Parlament in Mestni dom sta bila zastražena od redarjev.

Curih, 19. januarja. »Neue Zürcher Zeitung« poroča, da odide v kratkem iz Švice cel vlak darov za Dunaj. Med temi je tudi 10 vagonov živil, ki jih pošilja mesto Curih Dunaju.

Iz Nemčije.

Premirje med entento in Nemčijo.

Berlin, 18. januarja. (Lj. k. ur. — Brezlično.) O pogajanjih zaradi premirja, ki se je vršilo v Trierju, priobčuje berlinski listi poročila, iz katerih je razvidno, kak dnh je preveal zastopniki entente na tel konferenci. Na razne pritožbe nemškega državnega tajnika Erzbergerja, je odgovoril maršal Foch: Francoska ne živi z Nemčijo v miru. Jaz sem vojak. Kjer ni miru, je vojna. Tretje ni mogoče. Ko je Erzberger ugovarjal, da je to tretje razmerje ravno premirje, ga je Foch kratko zavrnil: Na vojnem stanju in Alzaško — Lorenz se ne bo ničesar izpremenilo. Na vrašanje Erzbergerja o povratku nemških vojnih ujetnikov, ni Foch nabrajo ničesar odgovoril, navzoči anečski admiral na je na vprašanje o vojnih ujetnikih iz Turčije izjavil, da ne more dati nikakega odgovora.

Nemčija ne sme izživati Poljakov?

Berlin, 18. januarja. (Lj. k. ur.) Wolf. tisk. urad poroča: Angleška vlada je nemški vladi izročila noto, v kateri zahteva, naj nemška vlada v bodoče opusti vsako izživljanje poljskega prebivalstva. Vzhodne in Znanedne Prusije, Poznanjskega in Slezije. Nadalje opozarja na to, da so nemške vzhodne meje zavisne od odlo-

čitve mirovne konference in da zmožnost ali nezmožnost nemške vlade, upravljati nemško ozemlje s poljskim prebivalstvom, vsakakor upliva na razsodbo veljavi. — Na to noto je nemška vlada odgovorila z noto, v kateri med drugim izraža veliko svojo začudenje zaradi tega, ker se od nje zahteva, naj opusti vse provokiranje na Vzhodnem in Zapadnem Pruskem, na Poznanjskem in v Sleziji bivajočega poljskega prebivalstva. Nemška vlada izjavlja, da je poznajnska provinca sedaj v stanju nacionalne pobujenosti. Tamošnje nemško prebivalstvo svojpoti proti, naj mu nemška državna vlada prihti na pomoč. Kakor svojčas angleška vlada na Irskem, tako mora sedaj nemška vlada v teh krajih rabiti močne vojaške oddelke in odrediti vojaške ukrepe. Dogodki na Gornjem Sileškem nimajo z narodnostnimi vprašanji nič opraviti. Izjemo tvorijo samo del industrijskega okrožja. Tam so se zgodili delavski nemiri, ki jih je izzvala mednarodna boljševiška agitacija. Vsi ukreni nemške vlade izza premirja služijo edinele misli: izvedbi pogodb za premirje in pa zavrnitvi neopravičenih zahtev Poljakov, ki bi poljski vprašanje radi odločili že pred mirovnim kongresom.

Nemška ustava.

Berlin, 18. januarja. (Lj. k. ur.) Glasom »Berliner Zeitung am Mittag«, sestoji načrt za novo državno ustavo, ki ga vlada predloži narodni skupščini, iz štirih odstavkov. Najvažnejše določbe prvega odstavka so: Nemška država obsega svoje dosedanje sestavne dele in na ozemlja, katerih prebivalstvo zahteva na podstavi pravice do samoodločbe, da se prikljopi nemški državi, ter ki se Nemčiji prispejo s posebnim državnim zakonom. Vsa državna oblast je pri nemškem ljudstvu. Veljavno mednarodno pravo priznava. Nemčija kot sestavni del lastnega prava. Moč državne prava je večja nego moč deželne prava. Drugi odstavek določa, da so pred zakonom vsi Nemci enakopravni. Poslednji odstavek določa: Državnega predsednika izvoli vse narod. Državni predsednik zastopa državo in razglašata zakonodajo. Volja se napove in mir se sklene potom državnega zakona. Pogodbe s tujimi državami, zadevajoče stvari državne zakonodaje, se morejo sklepati samo s pritrditvijo državnega zbora. Čim bo sklenila zveza narodov, ki bo zahtevala odpravo vseh tajnih pogodb, se bodo morale vse pogodbe z državami, združenimi v te zvezi, sklepati ob pritrditvi državnega zbora. Državni predsednik ima eksekutivno. Njegova služba traja sedem let. Zopetna izvolitev je dopustna. Državno vlado tvorijo državni kancelar in pa gotovo število državnih ministrov, ki jih imenuje državni predsednik in ki so odgovorni državnemu zboru.

Berlin, 19. januarja. (Lj. kor. urad. — Brezlično.) (Nekaj dodatkov k načrtu za novo državno ustavo.) Poglavja, iz katerih obstoji načrt za novo državno ustavo, imajo naslednje naslove: I. Država in nemške svobodne države. II. Temeljne pravice nemškega naroda. III. Državni zbor. IV. Državni predsednik in državna vlada. — Znotraj meja dosedanje nemške države se smejo, kjer tako preudobno zahtevajo oziroma na plemenske posebnosti, na gospodarske razmere in na zgodovinske odnose, ustanoviti nove države, in sicer brez ozira na dosedanje meje. Nobena na novo ustanovljena svobodna država naj ne šteje manj nego dva milijona prebivalcev. Več sestavnih držav se lahko združi v novo svobodno državo. Treba le, da se sklene državna pogodba in da to pogodbo odobri narodno zastopstvo in pa državno zastopstvo. Ako želi kak del prebivalstva izločitev iz dosedanje državne zveze, da se prikljopi drugi nemški svobodni državi ali da se osamosvoji v posebno svobodno državo znotraj meja dosedanje nemške države, je za to treba ljudskega glasovanja. Za državnega predsednika more biti izvoljen, kdor je prekorajši 35. leto starosti in je nemški državljan najmanj deset let. Izvoli se z absolutno večino vseh v nemški državi oddanih glasov, ako je treba, tudi z ožjo volitvijo. — Ako je državni predsednik zadržan, ga more za dobo največ treh mesecev nadomestiti predsednik zbornice držav.

Berlin, 18. januarja. (Lj. k. ur.) Brezlično. Vseled prenehanja naraščanja boljševizma v Ukrajini, ostaja položaj tamošnjih nemških čet vedno bolj nevzdržljiv. Prevoz nemških čet po železnicih je popolnoma nemogoč. Poročila, da bosta ententna admiralja Cathorpe in Lejay pripočala pri svojih vladah promptni predlog, da naj se prepeljejo nemške čete preko morja v domovino.

Berlin, 18. januarja. (Lj. k. ur. — Brezlično.) Na Dunaju bodo od ponedeljka, 20. t. m. zmanjšali krušne porcije na polovico. Upajo, da bo to znižanje trajalo samo teden dni.

Berlin, 18. januarja. (Lj. kor. ur. — Brezlično.) Trile neodvisni socialisti, demokratični saški ministri Fleissner, Geyer in Lipsky so demisionirali s protestom proti draždanskemu delavskemu in vojaškemu svetu. Izjavili so pa, da vodijo vladne posle nadalje, ako se jim določi naslednje.

Berlin, 18. januarja. (Lj. kor. ur. — Brezlično.) V Duisburg so dospeli prve čete ententne posade dne 16. t. m. in sicer 6 častnikov (francoskih, belgijskih, angleških in ameriških) s 25 vojniki, ki imajo nalogo nadzirati rečno plovbo, predvsem pa transporte premoaga kakor tudi javne razmere.

Berlin, 18. januarja. (Lj. k. ur.) Kakor je izvedela »Berliner Zeitung am Mittag«, so se pri pogajanjih komisije za premirje v Trierju dosele izredno velike olajšave je v tem, da se je kot rok za oddajo političnega orodja določil šele prvi junij, dočim je bil prej določen termin dosti krajši. Nadalje se je doseglo, da se v pogodbi sploh ni zabeležilo nobeno določeno število strojev, ki jih mora Nemčija oddati, marveč se je le ugotovilo načela, da mora oddati politične stroje.

Berlin, 18. januarja. (Lj. k. ur.) Kakor javlja »Tägliche Rundschau« je zanesljivega monakovskega vira, ob prerelenu nemške države ne bodo posamezne države postavile posebnih predsednikov. Južnonemške zvezne države so se dogovorile, da bodo stavile predlog, naj se na čelo države postavi vladni kolekt, kateremu naj načeluje predsednik, ki bo torej vsem nemškim zveznim državam skuoen.

vsi znaki, da se pričnejo tuji volitve v narodno skupščino. Po cestah so razvili veliko propagando. Vse stranke živahno agitirajo. Po moskih, ženskah in otrocih so razdelili na milijone letakov. Listi se bavijo z jutrajšnjimi volitvami in izjavljajo, da so volitve posebno važne za bodočnost Nemčije. Danes popoldne in drevi bodo v raznih delih mesta veliki volilni shodi vseh strank, na katerih bodo govorili voditelji vseh frakcij.

Berlin, 18. januarja. (Lj. k. u.) Čehoslovski tisk. urad poroča: Angleška vlada je sklenila, da pusti svojo zasedno armado za dobo 6 mesecev ob Renu.

Berlin, 18. januarja. (Lj. k. u.) Čehoslovski tisk. urad poroča: Kakor se je doznalo, so imeli Spartakovci v zadnjih bojih 140 mrtvih, 29 so jih že pokopali. Poziv Spartakovcev k novi generalni stavki ni imel nobenega uspeha. V vseh večjih obdobjih se delo nadaljuje. Trupla Roze Luksemburgove tudi danes niso mogli najti.

Kattowitz, 18. januarja. (Lj. k. u.) D. k. u. poroča: Delavci 15 rogov so pričeli danes stavkati. Teroristični nemiri do sedaj niso pričeli. Število stavkajočih cenijo na 25.000.

Berlin, 18. januarja. (Lj. k. u.) Čehoslovski tisk. urad poroča: Zavezniška konferenca je sprejela Wilsonov predlog, da se odpravi blokada proti Nemčiji s tem pogojem, da se določijo varnostne odredbe.

Berlin, 19. januarja. (Lj. k. u.) Glasom Dun. k. u. poročajo iz vseh delov Berlina in predmestij o zelo veliki udeležbi volitev. Udeležitev nemško - avstrijskih državljanov bo precej velika, ker je pri nemško - avstrijskem poslanstvu nad deset tisoč oseb zaprosilo za listine, da uveljavijo svojo volilno pravico.

Berlin, 19. januarja. (Lj. k. u.) Kakor poroča Dun. kor. urad, je »Berliner Tageblatt« izvedel na pristojnem mestu, da državna vlada še ni sklenila, kje se sestane narodna skupščina. Zadeva še ni rešena. Prej ko slej prihaja v prvi vrsti Berlin v poštev.

Lipsko, 19. januarja. (Lj. k. u.) Kakor poroča Dun. k. u., so včeraj med demonstracijami za Liebknechta in Luxemburgovo Spartakovi zasedli poslopje lista »Leipziger Neueste Nachrichten«.

Pariz, 18. januarja. (Lj. k. u.) Agence Havas poroča: Clemenceau je bil enoslojno izvoljen za predsednika mirovne konference.

Berlin, 19. januarja. (Lj. k. u.) Brezlično. Gleda povratka nemških vojnih ujetnikov in olajšanja prometa med zasedenimi in nezasedenimi nemškimi pokrajinami se je med predsednikom nemške komisije za premirje državnim tajnikom Erzbergerjem in maršalom Fochom dosegel sporazum, glasom katerega je Foch obljubil, da bo prošnjo, naj se družinski očetje in vojni ujetniki, ki se več kot 18 mesecev nahajajo v ujetništvu, ter bolni in ranjeni ujetniki čim prej povrnejo, predložijo aliantnim vladam in jo priporočal. Nadalje je maršal Foch izjavil svojo pripravljenost, dovoliti izmenno blaga med zasedenimi in nezasedenimi nemškimi pokrajinami, v kolikor je to združeno z varnostjo entitnih armad.

Berlin, 19. januarja. (Lj. k. u.) Glasom Čehoslov. tisk. urad so v Düsseldorfu še vedno Spartakovci gospodarijo položaja. Meščanski časopisje ne sme izhajati. Centralni list »Düsseldorfer Tageblatt« je ustavljen za osem dni. »Düsseldorfer Nachrichten« pa za tri dni. Ropajoč in razdevajo se klatijo tolpe po mestu, gledališča so zaprta, mnogo tvornic miruje.

Berlin, 19. januarja. (Lj. k. u.) Glasom Čehoslov. tisk. urad so v Berlinu za poljanite, kako sta bila umorjena dr. Liebknecht in Roza Luksemburgova, razpisali nagrado 10.000 mark.

Berlin, 19. januarja. Virtemberška vlada je dovolila bivšemu virtemberskemu kralju letno rento 20.000 mark. Za bivališče se mu je odkazalo z njegovo rodbino vred grad Badenhausen.

Berlin, 19. januarja. »Freiheit« javlja, da je bivši poveljnik pri revolucijski četi, ki je bila zaseda poslopje »Berliner Tageblatt« nekdo dolgoletni agent velikega glavnega stana v Švic. Ker so ga vladne oblasti pri izčiščenju poslopja dobile v roke, zahteva list, da se ga postavi takoj pred sodišče in obsoji tudi zaradi njegovih rovarskih spletk, ki jih je vodil v Švic kot dobro plačani agent nemškega velikega glavnega stana. List se zgraža zlasti nad dejstvom, da nekdanji vladni politizmi igrajo v mladi republiki tako vlogo ekstremnih republikancev.

Bassel, 18. januarja. (Lj. k. u.) Brezlično. Scheidemann je na tujakšnem ljudskem shodu povedal, da se je vlada odločila, narodno skupščino sklicati najbrž že 6. februarja.

Berlin, 18. januarja. (Lj. k. u.) Brezlično. V šleških premogovnikih ni niti angleških niti francoskih vojnih ujetnikov.

Cassel, 18. januarja. (Lj. k. u.) Brezlično. Scheidemann je na zborovanju volitev izjavil, da iz tehničnih razlogov obžaluje usmrtnost Liebknechta in Roze Luxemburgove. Ker pa sta dan z dnem pozivala k nastopu z orožjem in nasilnem odstranitvi vlade, ju je končno sama doletela usoda, ki sta jo kot terorista odmenila drugim.

Razne vesti.

Boljševiki.

Berlin, 19. januarja. (Lj. k. u.) Čehoslovski tisk. urad poroča: Ruski boljševiki so že zasedli 70 km. od Varšave oddaljeno mesto Mošči. Boljševiki korakajo v treh oddelkih proti Varšavi.

Rotterdam, 19. januarja. (Lj. k. u.) Čehoslovski tisk. urad poroča: Kakor javlja »Daily Mail« iz Peterburga, so v sovetu razpravljali načrt za vojni pohod v letu 1919. Načrt določa, kako naj sovjetske čete ob pomoči nemškega proletarijata napadejo entento. V ta namen je Nemčija razdeljena v 15 okrožij. Posvetovanja o tem načrtu so se začela, še preden se je v Berlinu zrušilo spartakovski gibanje.

Pariz, 19. januarja. (Lj. k. u.) Čehoslovski tisk. urad poroča: Brezlično: Kakor javljajo iz Stockholma, se je general Denikin z donskimi kozaki zvezal z rusko vlado v Omsku. S tem se je armada sibirske vlade, ki je doslej razpolagala s 30.000 možmi, pomnožila na več nego 100.000 mož.

Belgrad, 18. januarja. (Lj. k. u.) Srbski tiskovni urad javlja: Kakor poročajo iz Rusije, kroji sedaj v Rusiji 179 milijard bankovcev. Od teh so izdali samo boljševiki 322 milijard.

Köln, 18. januarja. (Lj. k. u.) Glasom Dun. kor. urad je veleruska sovjetska vlada objavila Belo Rusijo za del ruske sovjetske republike. Nkrad je v Beli Rusiji uvedla boljševiško zakonodajo.

Mitava, 18. januarja. (Lj. k. u.) Brezlično. Kuronsko glavno mesto Mitavo so zasedli boljševiki.

★

Marsilia, 19. januarja. (Lj. k. u.) — Brezlično. Semkaj je dospela armenska misija štirih oseb pod vodstvom carigradskega patrijarha in nadškofa Turiana. Misija potuje v Pariz.

Luksemburg, 19. januarja. Bivša vodinja luksemburška Adelheid se je odpovedala prestolu. Njena sestra Charlotta, ki zasede sedaj prestol, je položila zaprisego 15. t. m. v roke odposlanecem luksemburškega parlamenta.

Pariz, 18. januarja. (Lj. k. u.) Iz Pekinga poročajo brezlično: Ministrski predsednik Cang - Hen - Sung je predložil zbornico listo novega kabineta. Minister za zunanje stvari je Lu - Lu - Tsin. Govoril se, da se bo ta vlada umaknila koalicijskemu kabinetu, ko bodo poravnane difference med jugom in severom.

Mirovna konferenca.

Pariz, 17. januarja. (Lj. k. u.) Agence Havas poroča: Medzavezniška konferenca je imela danes popoldne sejo, ki je trajala dve in pol uri in ki je bila zadnja pred mirovno konferenco, ki se prične jutri.

Pariz, 17. januarja. (Lj. k. u.) Agence Havas poroča: Predsednik Wilson je brzojavil v Ameriko, da stoji stvar za sporazum o ustanovitvi zveze narodov sedaj zelo ugodno.

MIROVNA KONFERENCA.

Pariz, 18. januarja. (Lj. k. u.) Agence Havas objavlja uradno: Predsednik ameriških Zedinjenih držav ministrski predsedniki in ministri za zunanje stvari zaveznih in asociiranih držav so se zbrali danes popoldne v ministrstvu za zunanje stvari k seji, ki je trajala tri ure. Najpoprej je prečital ministrski predsednik Clemenceau pogoje za obnovitev premirja z Nemčijo. Nato so sklenili priznati Belgiji in Srbiji po tri zastopnike za mirovno konferenco. Heđzaškega kralja bosta zastopala dva odposlanca. Potem je bil določen dnevni red za odprto sejo mirovnih pogajanj. Končno je zborovanje razpravljalo o javnosti mirovnih posvetovanj in sklenilo nastopno časopisju namenjeno objaviti: Zastopniki zaveznih in asociiranih sil želijo odkritosrečno, da se javnost s posredovanjem časopisja kar najnatančneje obvešča, kolikor se to strinja z varstvom najvišjih interesov, ki je v tem, da se v najkrajšem času doseže pravična in častna ureditve vseh vprašanj. Razpravljanja med veseli in imajo mnogo več analogije s posvetovanji ministrskega sveta, kakor z zakonodajnim zborovanjem. Eden vzrok, zakaj posvetovanja ministrov niso javna, je v tem, da je treba zenačiti različna mnenja in doseči sporazum, predno je mogoče objavljeno. Bistveno načelo demokratičnih metod ni v tem, da so posvetovanja vlad javna, temveč da se predložijo njih sklepi kontroli poslanskih zbornic in prostemu razpravljanju na govorniškem tribunu, kakor tudi v časopisju. So pa končno tudi še drugi zelo važni razlogi, ki se protijo objavi zaključkov, do katerih bodo dovedle razprave. Zastopniki enega naroda bodo morda volni popustiti v kakih točkah pod pogojem, da se jim prizna njihovo stališče v kakem drugem vprašanju, ki še ni bilo razmotirano. Modrost in pravičnost mirovnih določb bo mogoče oceniti šele tedaj, ko jih bo mogoče presoditi v njihovi celoti. Tukaj zbrani zastopniki držav priznavajo, da bi imelo vse delo konference brez odobrenja javnega mnenja negativen uspeh. Zato bodo tam, kjer bo potrebno, povabljeni zastopniki časopisja, da se udeležijo seji. Ob gotovih prilikah pa bo pri posvetovanjih javnost izključena.

MIROVNA KONFERENCA. — POINCAREJEV GOVOR.

Pariz, 18. januarja. (Lj. k. u.) Agence Havas poroča: Mirovna konferenca se je ob udeležbi zastopnikov h konferenci pripuščenih držav pričela danes v Parizu. Razprave je otvoril predsednik francoske republike, Poincaré z daljšim govorom. — Uvodoma je predsednik naglašal, da se Francija ni udeležila krivic in zločinov, ki jih ima zaiznamovati svetovna vojna. Razvijal je na to vzroke, ki so dovedle različne države do tega, da so druga za drugo vstopile v to velikansko vojno. O Italiji je dejal Poincaré: Italija je od vsega začetka odklonila ugodnosti, ki bi jih imela vsled nemških ambicij, in se je dvignila proti dednemu sovražniku le, da prepreči umetne politične kombinacije, ki se nikakor niso ozirale na svobodo človečanstva. Predsednik je v svojem govoru posebno poudarjal svečani sklep, ki ga je spomnila 1917 storiła republika Zedinjenih držav pod svojim prevzvišenim predsednikom Wilsonom. Med tem, ko se je bojna vira vedno bolj širila, je tam in tod udarjalo na naše uho rožljanje verig zaslužnih narodov in nas je klicalo iz stoletnih ječ na pomoč. Deloma so ti tlačeni narodi uskočili in nam prihiteli na pomoč. Zopet oživila Poljska je poslala svoje čete, Čehoslovaki so si priborili svojo neodvisnost. V Jugoslaviji, Armenci in Sirci, vsi podjarmljeni narodi so se obrnili na nas kot na svoje naravne zaščitnike. Zmagala je popolna. Na Vas je sedaj, da iz te popolne zmage v imenu pravice in miru nesebično izvajate sklepe posledice. Bili ste mnenja, da je treba ugotoviti mirovne pogoje, predno jih sporočite onim, proti katerim smo si v uspešnem boju stali ob strani. Solidarnost, ki nas je združila med vojno in nam priborila zmago, moramo varovati tudi pri pogajanjih in toliko pred kolikor po podpisu mirovne pogodbe. Ako sprejmemo zmagovito sveto, se zgeto do v

imenu narodov in pod pogojem, da sveto tolaščile njih maki, ter da spoštujemo samoodlobo narodov in je s vami tami narodi, ki so se združili v državo, spravila v sklad, z vsemi onimi narodi, ki se hočejo združiti s svojimi sosedi ter onimi, ki se v zamiki svojih obnovljenih tradicij organizirajo na novo. Istočasno ko navdahnemo svetu kar najtesnejšo harmonijo, bodete v soglasju s 14. točko predlogov, ki so jih zvezne velesile soglasno odobrile, vpostaviše splošno zvezo narodov, ki bo jamstvo proti ponovnim napadom na mednarodno pravo. V Vaših rokah, gospodje, je prihodnost sveta. Prepuščam Vas svojim težavnim posvetovanjem in otvarjam pariško mirovno konferenco.

Skoda, ki so jo napravili Nemci in Avstrijci v Srbiji.

Pariz, 15. januarja. »Le Journal« javlja iz Londona: Srbski državnik Miloš Savčić je v nekem intervjuju razpravljal o škodi, ki jo je imela Srbija vsled vojne. Rekel je med drugim: Točne številke o škodi in opustošenju, ki so nam jih povzročili sovražniki, bi mogla dognati samo specialna komisija. Vemo, da znaša vsakoletna žetev — sovražnik je spravil pod streho tri žetve — 100 milijonov frankov. Sovražnik nam je uničil več kakor 130.000 konj, več kakor 6 milijonov ovac in koz, okrog 2 milijona svinj in okrog 1.300.000 druge živine in nad 8 milijonov perutnine. Avstrijci in Nemci so nam uničili ali odnesli manufakturnega blaga v vrednosti nad 750 milijonov frankov. Vrednost uničenih posestev se cenil na 30 milijonov frankov, škoda na pohištvo, orodju itd. presega 400 milijonov frankov. Sovražnik je odnesel samo v zlatu 30 milijonov frankov denarja in na drobno enako vsoto. Rekvizicije, prisilni davki in druge takšne stvari znašajo več kakor 800 milijonov frankov. Naši zavezniki morajo sovražnika prisiliti, da nam popravilo uničene ceste, mostove, železnice predore in proge in da nam vrnejo ves železniški in paroploveni material, ki so ga odnesli. Sovražnik nam mora plačati tudi odškodnino za vse pohabljenosti, katerih število znaša okrog 400.000. Imamo nad 150.000 sirot, ki so izgubile očeta in mater in katerih vzgoja mora biti zagotovljena. Vsa škoda, ki jo je Srbija imela vsled vojne, je treba računati na več kakor 10 milijard frankov, a to je računano po cenah v mirnem času. Sedaj se mora ta škoda ceniti na več kot 15 milijard frankov.

Politične vesti.

— Sestanek političnih preganjancev. Včeraj popoldne se je vršilo v gostilni pri Mraku zborovanje onih, ki so bili internirani, konfinirani, odnosno obsojeni pod starim avstrijskim režimom. Za predsednika je bil izvoljen urednik Pustoslavšek. Razvila se je živahna debata o vprašanju glede odškodninskih zahtev, ki se imajo predložiti v določenem roku poklicani oblasti. Vsakdo izmed političnih preganjancev ima pri oblasti izpolniti poseben formular. Formular A izpolnijo tisti, ki so bili internirani in konfinirani: od politične oblasti, formular B pa oni, ki so bili v sodni preiskavi in so bili obtoženi ali obsojeni. V teh seznamih so važne te rubrike, ki jih je treba izpolniti: Rubrika a: Koliko izdatkov je imel preganjenec (potni stroški, hrana, obleka, pravno zastopstvo itd.)? Rubrika b: Dobiček, ki mu je tekom preganjanja izpadel. Rubrika c: Ali je vsled preganjanja trpel na zdravju ter koliko je izdal za zdravljenje. Rubrika d: Ako je trajno zbolelo, koliko zahteva odškodnino? Rubrika e: Na koliko cenil lastne muke ter muke svojih najbližnjih sorodnikov vsled preganjanja? — Te navedene rubrike se krijejo v obeh formularih. Pri formularu B je še rubrika f, ki se glasi takole: Pri uradnikih, učiteljih, škoda vsled premetstve, vpokojitve, preteriranja, ustavljanje plače, disciplinarne kazni itd. Po vsestranskem prevdaru se je sklenilo, naj se izpolni rubrika a tako, da se zahteva za vsak dan omejitve osebne svobode na 50 frankov. Rubrike b, c, d se naj izpolnijo po individualnem prevdaru. Glede rubrike e se je določilo, naj se zahteva za prvo četrt leta svota do najvišjega zneska 10.000 frankov, za vsakega nadaljnjega pol leta svota do najvišjega zneska 10.000 fr.

Za slučaj vsled preganjanja povzročene bolezni v rodbini, naj se za računajo dejanski izdatki, za slučaj nezadovoljivosti pa primerno ne pretirano pavšalna svota. Glede zdravja naj se stavijo take zahteve, ki se jih lahko podpre z dokazili in ki se jih lahko v slučaju potrebe zagovarja tudi pred sodiščem. Glede odškodninskih terjatev na zasluhu naj bodo zahteve po možnosti podprte z dokumenti in dokazili. Uradniki, ki so bili premeščeni, naj zahtevajo dijete svojega plačilnega reda, ako bi jim pa dijete ne bile zadoščale za preživljanje v kraju, kamor so bili premeščeni iz političnih razlogov, primerno dnevno odškodnino za vsak dan svoje odsotnosti od svojega pravega službenega mesta. Na predlog g. Zalarja so bile sprejete te resolucije: 1.) Naj se objavi lista vseh konfidentov bivšega avstrijskega režima. 2.) Kaznujejo se naj vsi krivci političnih persekucij pod starim avstrijskim režimom in naj se jih odpusti iz službe in 3.) rehabilitirajo se naj vsi tisti politični preganjanci, ki so bili zaradi svojega jugoslovanskega mišljenja denuncirani, ter na temelju teh denunciacij preterirani ali sicer oškodovani v svoji službi. Končno je bil izvoljen odbor, ki ima nalogo zastopati interese bivših političnih preganjancev na zunanji in nampram oblasti. V ta odbor so bili izvoljeni gospodje Kelžar, dr. Leskovar, Koschier, Munih, Pustoslavšek in Zalar. — V tajništvu JDS. v Narodnem domu posluje do vključno 24. t. m. vsak dan zvečer od 7. do 9. odbora, ki si je stavil za nalogo, da pomaga vsem bivšim internirancem in konfinirancem sestavljanju polo glade njihovih odškod-

niških terjatev. Kdor torej potrebuje kakšno pomoč ali kakšnega nasveta, naj se obrne na ta odbor. Svoje zahteve je, prijaviti oblasti, najkasneje do 24. t. m.

— Četli in naša politika. Od uglednega publicista in učenjaka, ki je šel z delegacijo češko-slovaške republike v Pariz, sem prejel pismo, v katerem pravi med drugim: Če obstajajo kake difference med Čehi in Slovenci, ne obstajajo v tem, kar zahtevate — osvoboditev zasedenega ozemlja — ampak v tem, ker ne zahtevate dovolj glasno: zvezo s Poljsko in Koroško do naravnih severnih meja. Ko sem to bral, sem se s sramom spomnil vseh tistih, katere morajo zbirati orožniki, da zadostijo pozivu za obrambo južne koroške meje. S ponosom pa na vrle prostovoljce in navdušene srednješolske legionarje. Narod zdrži se, gre za tvojo veliko bodočnost! Bivši avstrijski vojaki, ali se ne sramujete, da Vas Nemci prekašajo v ljubezni do domovine in naroda?

— Bajka o slovenofilstvu Franca Ferdinanda. Svoječasno je bila med Slovenci po zaslugi dr. Sustersiča in njegovih opred razširjena bajka o velikim naklonjenosti bivšega avstrijskega prestolonaslednika Franca Ferdinanda Jugoslovanom. Z ozirom na to bajko nam piše gosp. I. M. toje: Leta 1911. sem imel razgovor z baronico Ottilijo Trebersburg, ki je bila v tesni prijateljski zvezi z rodbino Franca Ferdinanda. V razgovoru mi je rekla med drugim: »Ako zasede Fran Ferdinand prestol, ste lahko Slovenci, zlasti napredni, pripravljeni na to, da se bo pričela proti vam pravicata strahovlada. Jaz poznam natančno njegovo mišljenje, saj je njegova žena grofica Chotekova moja najboljša prijateljica iz otroških let. Fran Ferdinand je čisto pri meni na posetu in imam priliko z njim in njegovo soprogo razpravljati o najrazličnejših, tudi političnih vprašanjih. Povem vam lahko tole: Ako nanese pogovor na slovenske naprednjake, se Fran Ferdinand vedno silno razburi. Že beseda »Slovenec« mu zadostuje, da naravnost zdivja. Ako bi mogel, bi zlasti vse slovenske naprednjake raztrgal na kose. Često je v razgovoru povdarjal, da zre v naprednih Slovincih takšno nevarnost in opasnost, da jih je treba do zadnje kličice uničiti in iztrebiti.« — To mi je povedala baronica Trebersburg, po mišljenju Hrvatice. Lahko se na njo sklicujem, ker poznam njen značaj in vem, da bi to, kar sem gori navedel, tudi potrdila, ako bi bilo to potrebno. Pripominjam, da so mi bila pri rodbini Trebersburg vsikdar odprta vrata, samo kadar je bil na posetu Fran Ferdinand, se mi je vselej reklo, naj ne hodim tja, ker nadvojda odklanja, da bi prišel v dotiko s kakršnimkoli Slovincem, zlasti ako je le-ta naprednjak.

— Obsojeni Mladoturki. Iz Aten poročajo, da je turško vojno sodišče v Carigradu obsodilo bivšega turškega vojnega ministra in generalista Enver Pašo in ministra Džemal Pašo kot dezertarje na 1 leto težke ječe in degradacije.

Orožniško vprašanje.

Orožniki, oziroma izvoljeni zastopniki orožniškega moštva iz cele Slovenije zbrani dne 15. prosinca 1919 v Ljubljani, so soglasno sklenili tole resolucijo: 1. Pozdravljamo združeno, svobodno Jugoslavijo pod žezlom prejasne vladarske hiše Karagorgievčev. 2. Izjavljamo našo vdanost, pokorščino in zvestobo našemu regentu, Njegovemu kraljevstvu Aleksandru. 3. Obliubimo, da hočemo svojemu narodu, naši Jugoslaviji služiti še bolj zvesto, kot smo služili dosedaj stari Avstriji. — Zavedamo se, da je naš zbor v prvi vrsti poklican, da vzdržuje javni red in mir. Vemo, da se bo to v sedanjih resnih časih le tedaj posrečilo, če vzdržimo naš zbor na isti visoki vzajemnosti, morali in disciplini, kot je bil dosedaj. Če je orožništvo s takim uspehom — seveda primorano — služilo bivši Avstriji, ki ga je zamogla izrabljati še celo v razne politične svrhe, tembolj zvesto bode služilo sedaj svojemu narodu Jugoslaviji.

Usojamo si na opozirati merodajne faktorje na sledeče: Nadejali smo se, da se v demokratični Jugoslaviji tudi orožništvo modernopreuredi. Orožnik naj bi ne bil več ljudstvu strah, ampak ona sila naroda, katere paži na to, da se postave, katere so le narodu v prid, res spolnujejo. Orožnik naj bi sodeloval z ljudstvom povsod, kjer ni strankarstva, naj bi mu bil svetovalec, vzbujevalec narodnega duha in vzgojitelj. Vemo, da orožnik na deželi lahko neizmerno veliko dobrega stori za narod, seveda le, če je na svojem mestu in od merodajnih faktorjev zadostno podpiran. Ravno orožništvo slovenskih delov Jugoslavije stoji na najvišji stopnji strokovno in splošno izobrazbe, od nje ga se vse več zahtevalo in se še zahteva, kot od katerekoli drugega, ima širši delokrog kot orožništvo drugod, je faktor, kateri je vlad v naših krajih neophodno potreben in ravnotako je potrebno, da se za naimani na tej stopnji izobrazbe, morale in discipline vzdrži. Žal so se morali v zadnjem času vsled pomankanja sposobnejših, dodeliti k orožnikom ljudje, kateri po njih morali, izobrazbi ne spadajo k nam.

Sluši se pa, da namerava centralna vlada v Belgradu orožništvo organizirati vojaško: plača naj bi bila skromna in oni v kraljevini enaka, čeprav so življenjske razmere pri nas od onih v kraljevini popolnoma drugačne. S tem bi bil naš stan mahoma slabeš, onem navadnih stražarjev, nikdo današnjih orožnikov ne bi hotel v takih razmerah še dalje služiti: kakšni elementi bi prišli potem k orožništvu, si je lahko misliti.

S takim orožništvom vlada v naših krajih ne more vzdrževati reda. Valed nastalega preobrata in dolge vojne, je

naše ljudstvo zelo demoralizirano, polno boljševiškega duha. V več krajih so se že pokazali znaki boljševizma in orožnik edini — mnogokrat brez zadostne zaštite je z nevarnostjo lastnega življenja vzdržal red.

Lahko rečemo, da se orožništvo polno zaveda sedanjih resnih časov in da smo bili mi, kateri smo obvarovali in še varujemo deželo pred boljševizmom, anarhijo in propadom. V slučaju, da orožništvo odpove, bili bi zaman vsi napor naših najboljših mož voditeljev, nemogoča vsaka avtoriteta.

Poudarjamo, da nečemo izrabljati sedanjih razmer za prilog, ampak želimo, da se nam zagotovi primerno zmotno stališče, omogoči z moderno reorganizacijo delovanje z narodom za narod.

V skrbih, ne samo za svojo bodočnost, ampak tudi za dobrobit celega naroda in v bolazni, da bi utegnilo orožništvo našega dela Jugoslavije mahoma odpraviti, usojamo si postaviti merodajnim činiteljem tole predloge:

1. Zagotoviti naj se orožniška organizacija, katere naj pomaga vzdrževati red in disciplino orožniškega zbora, sodeluje pri ureditvi gmočnih razmer in moderni reorganizaciji orožništva.

2. Da se orožništvo ne bi moglo več izrabljati v vojaške namene proti ljudstvu, naj se orožništvo vrne svojem prvotnemu poklicu s tem, da se ga podredi ministerstvu za notranje zadeve. Naj ne bo več podrejeno vojaštvu, katerega poklic zasleduje popolnoma druge cilje in naj ima z istim različne činovne znake (distinkcije).

3. V slučaju, da hoče centralna vlada v Beogradu enotno organizacijo orožništva cele Jugoslavije, naj se upošteva življenjske, kulturne in socialne razmere naše pokrajine ter naj se pred odločitvijo zaslišijo zastopniki orožništva Slovenije, častniki strokovnjaki in moštvo.

4. Pri sprejemu novega moštva naj se strogo gleda na zmotnost, poštenje in moralo. Da se izključijo vsi slabi elementi, naj pridejo sprejeti najprvo v šolo, kjer se jih opazuje.

5. Zagotoviti naj se dovoljno uravnanje gmočnih razmer orožništva. Pri napredovanju naj se poleg starosti upošteva tudi sposobnost in pridnost posameznika. Natančneje predloge naj sestavi v to izvoljeni odbor.

6. Poskrbi naj se, da bodo orožniki od oblasti in javnih činiteljev vzeli dovolj v zaščito.

V Ljubljani, dne 15. prosinca 1919.

Begunske podpore.

Naredba poverjenosti za socialno skrbstvo, s katero se dajo potrebne določbe k naredbi celokupne Narodne vlade SHS z dne 9. januarja, št. 260 v varstvo beguncev.

I. Pravica do begunske podpore po § 1 zgoraj navedene naredbe se prične z dnem 15. januarja 1919. Osebe, ki do sedaj niso uživale državne begunske podpore, ali jim je bila ista iz kateregakoli vzroka odvzeta, za zahtebo po novi naredbi to pravico, se imajo do 31. januarja 1919 zglasiti za podporo pri županstvu sedanega bivališča. V Ljubljani pri policiji (policijskih stražnikih), sicer pri tujem podpora šele od dneva zglasitve. Županstva (v Ljubljani policija) napravijo na podlagi prijavljenih razvidnostnih listov v enem izdodu ter jih pošljejo pristojnemu okrajnemu glavarstvu. Potrebne tiskovine naj si županstvo (v Ljubljani policija) pravočasno naroči pri okrajnih glavarstvih.

II. Kot »trajno službo«, oziroma »trajni zaslužek« se smatrajo (le res trajne, ne samo prehodno dobo trajajoče) dohodke, katere prejemajo begunci iz oravljavanja svojih stanovskih dolžnosti. Dnevna meza beguncev-domobrancev, ne krati pravice do begunske podpore, kolikor gre ista osebam, živčim z njimi v skupnem gospodarstvu, pač pa sami za svojo osebo nimajo pravice do nje. Prav tako se ne sme odšteti od begunske podpore preživljalni prispevek (vojaška podpora).

Delstvo, da si ne more preskrbeti stalne službe, oziroma stalnega zaslužka, mora begunec le tedaj dokazati, če pristojna oblast iz tehničnih razlogov to izrečno zahteva.

Pri osebah ki imajo po § 6 zgoraj navedene naredbe pravico do begunske podpore v znesku po 4 K na dan in osebo, je odšteti od te podpore sleherni dalj časa trajajoči dohodek (tudi podpora) ki ga begunec prejema iz kateregakoli vira.

III. Ukaz bivšega ministrstva za notranje stvari z dne 16. januarja 1918, drž. zak. št. 19 ostane, kolikor ne nasprotuje gorenim določbam, v veljavi. Člen IV. prvi odstavek označenega ukaza se izmenjuje v toliko, da more o zahtevi naknadne begunske podpore v smislu § 9, drž. zak. z dne 31. septembra 1917 odločiti tudi okrajno glavarstvo sedanega bivališča, ako se sedež okrajnega glavarstva, kjer je imel begunec pred evakuacijo svoje stalno bivališče, nahaja v ozemlju, ki je sedaj okupirano po Italijanih ali Nemcih ter prošlece nedvomno dokazuje, ne le, da so dani vsi pogoji, na podlagi katerih bi se mu po zakonu morala prisoditi naknadna begunska podpora, temveč tudi, da te podpore še ni prejel.

Naredba glede žigosanja bankovcev.

Belgrad, 19. januarja. (Lj. kor. ur.) Jugoslovanski dopisni urad poroča: Finančni minister je v zvezi z naredbama o žigosanju in popisovanju avstroogrskih in bolgarskih bankovcev na teritoriju države SHS izdal naredbo, ki določuje, da morajo vsi denarni zavodi, trgovske trdnice, akciskne in komanditne družbe, zadruge, obrtna podjetja kakor tudi vsi privatniki prijaviti vse svoje zahteve v inozemstvu v kronski in levski valuti po stanju dne 31. januarja 1919. Te prijave je treba predložiti do 5. februarja t. l. nadzorništvo finančnega ministrstva v Belgradu, oziroma poverjeništvom za finance v Zagrebu, Ljubljani, Novem Sadu, Sarajevu, Splitu in na Cetinjah.

likal dobo slovenskega preporoda pred sto leti in globoki pomen demokratsko-kulturnega delovanja Vodnikovskega ki

slikal dobo slovenskega preporoda pred
sto leti in globoki pomen demokratsko-
kulturnega delovanja Vodnikovega, ki
nam bodi danes, v dobi našega drugega
in končnega vstajenja, vzgled resnega
dela, vztrajne pridnosti in nesebične
požrtovalnosti za narodno dobrobit.
Svečanost je završil mešani zbor s
himno.

S.

— Občni zbor Šolskega II. se je vršil ob veliki udeležbi bratov in sester v nedeljo, dne 19. januarja ob 9. dopoldne v telovadnici Šole na Prulah. Starosta brat dr. O. Fetičič je pozdravljal navzoče ter na kratko orisal brezdolno dobo vojne, bodreč brate in sestre k novemu vztrajnemu delu naših vsokihškolških poljih. Tajniško poročilo brata dr. Borštika omenja delovanje družstva ter se spominja tudi med vojno padlih članov, posebno bivšega načelnika br. Janko Trčka. Navzoči se v znak sožalja dvignjo s sedežev. Blagajniško poročilo brata Valjavec izkazuje 4494 K 80 vin. gotovine. Poročilo načelnika br. Ant. Vidmarja po-daje sliko razvika telovadbe v najnovi-šem času tako pri članski telovadbi, kakor pri telovadbi obšernega in šolskega narašča-ja. Tudi telovadba članic in ženskega narašča-ja vrlo napreduje. Pri nato sledi v-olitivah je bil izvoljen sledeči odbor: staro-sta brat dr. O. Fetičič; podstarosta brat Smole; načelnik br. Pavlin Ivan; v ostal-odbor pa bratje: dr. Borštik Vlad., Valja-vec Aleksander, Florjančič Josko, Pogacnik Anton, Makar Fr. ter sestrí Urbančič Ivan-ka in Škof Ema. Za namestnike so bili izvo-ljeni br. Bevc Josip, Jesenko Stanko, sestri- Ručičaj Tina in Koriki Slavka, br. Krapež Milko in Vidmar Tone. Za pregledovalce računov so bili izvoljeni br. Koclan Vinko in Ravar Melhior, za namestnico pa sestra Sterk Katica. Za delegata za zvezni občni zbor se določita br. Fetičič in Pavlin, za delegata za župni občni zbor pa 10 članov. Članarina se določí: za ustanovno 100 K, ko se mesečni prispevek pa 1 krono. — K. 34. no se izvoli za zasluge, ki jih ima naše društvo starosta brat dr. O. Fetičič, za častnega člana, kakar ta zahvaljujoč se za izkazano mu zaupanje ter bodreč k no-veemu delu, zaključí zborovanje s šolskimi Na zdar!

ma Sokolu II. je imelo v nedeljo, takoj po obhodu zboru Sokola II. svoj občni zbor v telovadnici šole na Prulah. Predsednik brat Krapež M. pozdravi navzoče ter se spominja zlasti umrlega podpredsednika br. Francelna. Tajnikso poročilo, ki vsled vojne ne izkazuje posebnosti, se odobri. Blagajniško poročilo izkazuje 6172 K 72 vin, dohodkov in 76 K 54 vin izdatkov, tako da znaša dru-

stveno premoženje 6096 K 18 vin. Nov odbor so izvolili sledeče: predsednik br. Krapež Milko; podpredsednik br. Šterk Peter; odborniki br.: Kocian V., Miršan Pavle, Pratožev F., Rojc Valentin, Koleša Edi, ter sestra Slanovec Anica in br. Žitnik Martin. Za namestnike so bili izvoljeni br.: Sedelj J., Bevc F., Carman J., Skoda J. ter sestra Bielec Pepca in Grobelnik Marija; za pregledovalce računov br.: Smole J., Marn F. Za namestnika pa sestra ga. dr. Borštnik Eva. — Planovčina se določi na 50 K, članarina letno na 7 K. Na obeli zborovanji se je zbralo 180 K prostovoljnih prispevkov, ki se razdele med oba društva. S pozivom na vztrajno delo je zaključil predsednik zborovanj.

Imani prične vsled raznih nastalih zaprek z rednim poukom v sredo, dne 20. januarja ob 5. popoldne v telovadnici Mladice. Vsebovanje se vrši istotam vsako sredo in soboto od 5. do 7. zvečer. Sorejemale se dotiklje vsake starosti, dekci pa do 10. leta. Vpisnina znaša 2 K. mesečni prisrnevsek 2 K. za tri gojenke ene rodinje 5 K. Radi dohodkovne razlogov se takojšnje vpisujejo.

— **Drústvo finančnih konceptnih uradnikov na Slovenskem** ima svoj redni občinski zbor dne 26. januarja ob 11. dopoldne v prostorih finančne deželnega ravnanstva v Ljubljani.

— Občini zbor slovenskih geometrov v Ljubljani se vrši v nedeljo, dne 26. januarja 1919 v uradnih prostorih na Vodnikovem trgu št. 5/II. nadstropje ob 10. dopoldne. Ker so na dnevnem redu važne reči in ker

se isti dan popoldne vrši ustanovni občinski zbor društva državnih uslužbencev SHS za slovensko ozemlje, naj se člani polnoštevilno udeležijo. — Odbor.

— Odbor štalnice pri Sv. Lenartu v Slov. gorah za leto 1919 : Dr. Janko Lesjak.

Stožič, predsednik; učitelj Vekoslav From, tajnik; dr. Milan Goršek, blagajnik; učiteljica Ivanka Kocmut, knjižničarka; veleposestnik Franjo Breznik, trgovski pomočnik Simona Gorjup, kontrolor Lojze Jagodic, poštastvo.

Poizvedbe.

Kdo taj vé o Alojziju Hrovatu, seda 27 let staremu. Iz Gotne vasi pri Rudolfovem. Odšel je meseca marca 1915 kot prostak 27. domobranskega pešpolka proti Rusiji. Od takrat ni od njega nikakega poročila. Govorijo se da je prišel v rusko vojsko.

Dežnik takoj nazaj! Znana oseba, ki je v soboto odnesla nov dežnik s stojnice mo-

Jugoslovenska umetnost

v Parizu.
 Poročila v raznih listih o tej priveditvi je treba spopolniti.
 V Parizu se pripravlja velika med-

narodna reprezentativna razstava umetnosti, katere del bode zavzemala umetnost Jugoslovanska. Pokroviteljstvo razstave je prevzel predsednik francoske republike

Slovenska dela, katera so bila izbrana po umetniški komisiji, je dala Narodna vlada prepeljati v Zagreb. Od tam se prepeljejo skupno s srbskimi

hrvatskimi umetninami v Dubrovniku, kjer sprejme ekspedicijo po svoji misli francoska vlada, ter jo prepelje z vojna ladjo v Marseilles in dalje v Pariz.

čas, je v središču političnih dogodkov
predstavitev naše umetniške kulture
eminentnega pomena, in upamo, da na
brak napada.

Narodno gledališče.

»Smrt majke Jugovičev«.

Dramska pesem v treh spvih. Spisal Ivo Vojnovič.

»Smrt majke Jugovičev« je navidezno samo tridelna epizoda iz katarskega sveta, ki se razvija na Kosovu. Na Kosovu se bje, pada cvet srbskih junakov, na Jug-Bogdanovi kuli pa trepetajo soproje devetih bratov Jugovičev za svoje moze; nobeno vojno orodje ne zažvenketi v poletni večer, ali zdi se ti, da si priča brezupnemu boju in propadu. To vse dela Vojnovičeva impresionistična umetnost, virtuozna pojojena ubranost, ki jo dosega z najnovejšimi pomočmi. Ista poetična je objemljiva, ko se zvezde kresnice sredi brezglasne noči sklanjajo nad spečo Angeliho; ista veličajna sila veje iz troje slike, ko sije veliko polnokonsolno solnce na Kosovo polje po Vidovem invari ter čuje guslarja, Kosovko devotko, ta dva simbola srbske tožne zgodovine in nepozabne slave. Mračna poetična brez besed diha iz pogrebnega izprevida, ko nese carica Milica glavo carja Lazara pod baldahinom in ko se naposled majka Jugovičeva mriva zgrudi ob mrtvi roki sina Damjana, ki se je razklenila sama od sebe, da poda užaljeni majki s slavo ovenčani prapor. Vojnovičeva dramska pesem je visoka pesem ljubezni do rodne zemlje, ljubezni, požrtvovalnosti, pesem o bridkem porazu, iz katere pa tudi kot končni zvok preroško zveni pesem o vstajenju in svobodi, porojeni iz krvi na Kosovu polju... In ta končni zvok je tisto, kar ob vse nepopisni tragiki ublažuje mračni učinek Vojnovičevega umotvora ter potrjuje, da mora trpeti, kdor se naposled dvigne v novo, ozarjeno življenje.

Režija gospoda Nučiča se je v soboto potrudila, da je opremila predstavo z izrazito ubranostjo, da je torej najprej scenični aparat deloval skladno z dejanjem. Vsi prizori prvih dveh slik, tudi kočijni prizor z zvezdami kresnicami, so se posrečili presenetljivo dobro; samo oder se nam je zdel nekaj vendarle malo pretemen, reflektor pa bi bil tudi lahko bolj opravičil svojo službo. Predstava sama je potekla gladko, vloge so bile dobro proučene, trojstve deseterice so vobče govorili ustrezno, dati so jih ponekod sekali, izražanje je bilo večinoma primeren otenjen. Majko Jugovičev je predstavljala kot gost gospa Borštnik-Zvonarjeva. Ustvarila je označno tip ponosne in neizprosne srbske matere take v nastopanju kakor v mimiki in govorici; umetniško je izklesala zlasti prizor z Angeliho in Damjanom in drugi sliki: prav tako je položila visoko tragiko v končni prizor, kjer je psihološko resnično prikazovala vse gorje velikega srca in ponosno radost, da je tako umrl sin, ki ga je mati odhala kot strahopetca. Vendar pa nam je dala zveneti nien glas nekam presubotno, preodsečno, ko bi bila morala v nem plati zgoda topline, oziroma vrela obupnost užaljene duše. Občinstvo je znamenito umetniško odlikovalo z glasno pohvalo, mimo tega je prejela lepo cvetlično darilo. — Izborna je bila gospodična Marianovič - Markova kot Angeliha, ker je inteligentno odzivala svojo igro s pristnim čuvstvom in s tragičnim zanosom: bila je to do sled niena najboljša vloga. Tudi gospodični Saričevi gre za Kosovko devotko vse priznanje, ker je vizionarno bistvo svoje vloge uveljavljala z najlepšim umevanjem Starka gospe Bukšekove se je srečno družila z liki, na katere je Vojnovič tako mojstrsko proficiral usodni dogodek na Kosovu polju. — Kot Damjan je gospod Nučič razdvojen notrno svojega junaka očrtal zlasti z igranim glasom ter je v prizor, ko se poslavlja od matere in žene, položil vso dušo; gospod Danilo je igral guslarja poudarno in v izborni maski. Skupine so bile vseeno prirejene, snabe majke Jugovičev so svoje manjše vloge izvedle brez posebnih hib; motilo je samo, da se niso vselej točno ujemale v izrekanju skupnih stavkov — ki pa itak nekoliko motijo sami po sebi, tako da bi jih bilo bolje razvezati v posamezne vzklize. — Visk celotne predstave je bil globok: poglavitne igralki in igralci je občinstvo po vsakem dejanju poklicalo na oder. — Začetek predstave se je zopet zakasnil za četrte ure; gledališko vodstvo naj vendar odredi enkrat za vselej, da že prestaneta brezobrazna zanikanost!

— Iz gledališke pisarne. V ponedeljek 20. januarja Ivo Vojnovič: Smrt majke Jugovičev za abonement »C«.

Predstava se prične ob 8. zvečer. — V torek 21. januarja ob 8. »Čajkovskega opera »Jevgenij Onegin«, za abonement »A«. — V sredo 22. januarja Ivo Vojnovičeva drama »Smrt majke Jugovičev« za abonement »B«. — V četrtek 23. t. m. ob 8. zvečer J. Čajkovskega opera »Jevgenij Onegin« za abonement »C«.

Najnovejša poročila.

MIROVNA KONFERENCA.

Pariz, 19. januarja. (Lj. k. u.) »Agence Havas« poroča: Že od dveh popoldne se je zbirala velika množica pred poslopjem ministrstva za zunanje stvari. Predsednik Wilson se je pripeljal ob tričetrt na tri. Konferenca se udeleži 72 gospodov. Govor Poincarere je prevele tolmače v angleščino. Poincarere je stisnil vsam odposlancem roko in zapustil dvorano. Nato je sedel Clemenceau na mesto predsednikovo in sporočil, da določi dnevni red imenovanje definitivnega predsednika.

Predsednik Wilson je predlagal za predsednika Clemenceaua, da bi s tem izrazil spoštovanje do francoske republike in do Clemenceaua. Predlog so soglasno sprejeli. Nato so sklenili ustanovitev medzvezniškega redakcijskega oddelka. Predsednik Clemenceau je izjavil, da bo vprašanje zveze narodov na prvem mestu dnevnega reda prihodnje seje. Ob polu petih popoldne je bila seja zaključena. Po seji se je Clemenceau dalje razgovarjal s predsednikom Wilsonom, Lloyd George in Sonninom.

Pariz, 19. januarja. (Lj. kor. ur.) Dunajski korespondenčni urad poroča: V svojem govoru na mirovnem kongresu je Clemenceau izjavil glede dnevnega reda: »Prvo vprašanje je odgovornost povzročiteljev vojne, drugo kazenske odredbe proti zločinom med vojno, tretje narodno zakonodajstvo glede dela.« Spomenica, izročena delegatom, ima napis: »Preiskava o odgovornosti cesarja Viljema II.«

ČEŠKO - JUGOSLOVANSKI KORIDOR.

Požun, 20. januarja. Zatrja se, da se v kratkem udeleži koridor med česko - slovaško in jugoslovansko državo. Koridor bo širok 100 km, dolg pa 200 km. Na njegovem ozemlju bo 400.000 prebivalcev. Kakor se glase najnovejša informacije, bo pripadla jugoslovanski armadi naloga, da prode proti Požunu. Došlo so vesti, da se jugoslovani že pripravljajo na to operacijo.

NOVE POKRAJINSKE VLADE.

Belgrad, 20. januarja. (Uradno.) Nanovo imenovani predsedniki pokrajinskih vlad in hrvatski ban pridejo te dni v Belgrad, da položijo predpisano prisego v roke regenta prestolonaslednika Aleksandra. Pri tej priliki se bodo vršili v ministrskemu svetu dogovori o sestavi pokrajinskih vlad. Predsedniki predložijo imenike poverjenikov za posamezne resortne ministrskemu svetu, na kar bo lista potrjena in imenovane nove vlade.

POLKOVNIK VUKASOVIĆ NA POTU V LJUBLJANO.

Beograd, 20. januarja. Te dni se odpelje v Ljubljano polkovnik Janko Vukasović, bivši poveljnik celokupne srbske žandarmerije.

ITALIJANSKA NASILSTVA.

Bakar, 20. januarja. V Kavstu sta prišla dva karabinijera na stanovanje dr. Duboviča in zahtevala, da se jima odpre. Ko jih je gospa peljala v sobo, sta zgrabila tamkaj višee hrvatsko zastavo in jo raztrgala. Isto sta storila tudi z zastavo v drugi sobi, češ, da so na italijanskih tleh zabranjene tuje zastave. Z gospo sta napravila protokol in odšla.

WILSONOV TAJNIK NA ČEŠKEM.

Praga, 20. januarja. Na Moravskem se mudi Wilsonov tajnik George Creel, predsednik ameriškega tiskovnega urada, da se informira o narodnostnih razmerah. Iz Moravskega odpotuje v Krakov. Iz Krakova se vrne v Prago, nato odpotuje v spremstvu voditelja evropskih filijalk ameriškega tiskovnega urada Sissona na Dunaj in od tamkaj preko Pešte v Jugoslavijo, kjer se bo

mučil delj časa, da natanko prouči narodnostne razmere zlasti na severni meji.

CENI V SLEZIJI.

Opava, 19. januarja. (Lj. kor. ur.) Dunajski korespondenčni urad poroča: 17. t. m. so zasedle čehoslovaške čete mesto Javornik (Jauernig) v Sleziji.

GROF CZERNIN NE KANDIDIRA.

Dunaj, 20. januarja. Bivši minister zunanjih del grof Otokar Czernin je svoječasno prijavil svojo kandidacijo za volitve v narodno skupščino. Ker se je pa pojavil proti njemu velik odpor, je sedaj izjavil, da iz zdravstvenih razlogov odstopi od svoje kandidature.

DENAR SO SPRAVILI NA VARNOST.

Haag, 19. januarja. (Lj. kor. ur.) Čehoslovaški tiskovni urad poroča: List »Haagsche Post« javlja, da so spravili Habsburžani in Hohenzollernci svoj denar na Holandsko v varnost. Hohenzollernci imajo na Holandskem 15 do 20 milijonov mark, Habsburžani pa 100 do 110 milijonov kron.

VOLITVE V BEROLINU.

Berolin, 19. januarja. (Lj. kor. ur.) Čehoslovaški tiskovni urad poroča: Volitve v Berlinu so bile popolnoma mirne. Sedem divizij je skrbelo za red. Udeležilo se jih je 80 do 90%. Izid do sedaj še ni znan.

O UMORSTVU DR. LIEBKNECHTA.

Berolin, 19. januarja. (Lj. kor. ur.) Čehoslovaški tiskovni urad poroča: Včeraj popoldne so obducirali truplo dr. Liebknechta. Pred obdukcijo je prišel brat umorjenega dr. Viljema Liebknechta in dal posneti malčev odtisk ravnikovega obraza. Truplo so tudi fotografirali. Obdukciji je prisostvoval vodja neodvisnih socialistov Haase. Drugi brat umorjenega dr. Božidar Liebknecht je v imenu svoje rodbine protestiral, ker se je preiskava umora poverila vojaškim oblastvom. Izjavil je, da sta Liebknecht in Roza Luksemburgova žrtvi zločina militarizma in naj se obtožbo vojaške oblasti, ne pa da se jim poveri preiskava. Odločno zahteva, da se jim odvzame preiskava in da se imenuje komisija revolucionarnih, socialističnih in komunističnih strank, ki naj vodi preiskavo.

Prosveta.

— Ljudsko izobraževalno društvo »Akademija« v Ljubljani priredi v zimskem tečaju te-le kurze: I. Higijena: 1. Dr. Alojz Zalokar, zdravnik: Zenska higijena. Dvakrat na teden od 6.—7. zvečer, na realni gimnaziji. Doba 8 tednov. — Začetek februarja. Enkratna vstopnina 20 K. 2. Dr. Matija Ambrožič, zdravnik: O nezi in prehrani dojenčev. V torek in petek od 7.—8. zvečer v realki. Doba 6 tednov. Začetek 4. februarja. Enkratna vstopnina 20 K. — II. Astronomija: 3. Dr. Pavel Grošelj, profesor: Poljudna astronomija. Dvakrat na teden od 8. do 9. zvečer v realki. Enkratna vstopnina 20 K. — III. Matematika: 4. Fran Jeran, profesor: a) Osnovni pojmi matematike; b) praktično zemljo-merstvo; (s posebnim oziranjem na ljudsko - šolsko učiteljstvo). V ponedeljek in četrtek od 6.—7. zvečer v realki. Začetek 20. prosinca. Enkratna vstopnina 10 K. — IV. Jezikovni kurzi: 5. Anton Jeršič, profesor: srbo - hrvaščina. V ponedeljek in četrtek od 6.—7. zvečer na učiteljsku. Začetek 23. prosinca. Mesečina 5 K. 6. Fabiančič, profesor: srbo - hrvaščina. V torek in petek od 6.—7. zvečer na realki. Začetek 24. prosinca. Mesečina 5 K. 7. Dr. Janko Gregorin, profesor: francoščina. V torek in petek od 6. do 7. zvečer na realki. Začetek 21. prosinca. Mesečina 5 K. 8. Dr. Fran Novak, profesor: francoščina. V ponedeljek in četrtek od 6.—7. zvečer v realki. Začetek 20. prosinca. Mesečina 5 K. 9. Fabiančič, profesor: francoščina. V sredo in soboto od 6.—7. zvečer v realki. Začetek 22. prosinca. Mesečina 5 K. Priglasil k omenjenim tečajem se sprejemajo samo v pisarni »Akademije« v Simon Gregorčičevi knjižnici. Wolfova ulica 10/I nadstropje. Uradne ure vsak dan razen nedeli in praznikov od 11.—1. ure predpoldan. Pri kurzu od 1.—4. more dovoliti odobor v slučaju nuje potrebe delno ali popolno oprostitve. Poslušalci jezikovnih tečajev bodo razvrščeni po starosti in predizobrazbi. Jezikovni kurzi bodo trajali do meseca maja. Morebitne izpremembe

in natančnejša označba prostora in časa kurzov bo naznanijena po časopisih. Vsa polasnila daje tudi pisarna.

— O jugoslovanski glasbi priobčujemo simpatično pisan podlistek »Neue Zürcher Zeitung«. V podlistku citamo med drugim: »Jugoslovansko glasbo nacionalizirati, jo priveriti na zdrava tla narodnega čustvovanja ter jo z narodno pesmijo, krepko živico med ljudstvom, amalgamirati v narodno umetnost, ta cilj hoče doseči nova nacionalistična glasbena šola. K najodličnejšim zastopnikom te šole je prištevati Ante Dobronića, Petra Koniovića, Plameca, Širolo, Stefana Mokranica, Antona Lajovicja in Mateja Hubada. Jugoslovanska glasba je tako dosegla višek, ki jo vsposobljuje, da lahko s svojo umetnostjo tekmuje z drugimi kulturnimi narodi. Jugoslovanska gledališča, slovensko v Ljubljani, srbsko v Beogradu hrvatsko v Osijeku, predvsem pa hrvatsko narodno gledališče v Zagrebu zagotavljajo jugoslovanski glasbi razvol, vreden pomenu jugoslovanske nacije.«

— Gledališko društvo na Jesenicah je vzprizorilo dne 6. t. m. že petič J. Spicarijevo jugoslovansko prisposodo »Damianka«. Damianka (Jugoslavijska), gazdarica na Damjanovini, skuša osrečiti svojo družino (narod) in svoje tri sinove (SHS). Sinovi ljubijo sicer svojo mater, toda vsled spletke zahrbtnega oskrbnika Čevljareviča (avstrijski birokratski režim) se ji vedno bolj oddaljuje in gledajo tudi drug drugega nezaupno. Trije sosedje Ferino - paša, Perescan, Siegfried (Turk, Madžar, Nemec), pohlepni Damjankega bogastva jo zasnujijo, toda gazdarica jih klub grožnjam odločno odkloni. Čevljarevič, kateremu je blagor Damjanovine deveta briga, se skrivno pogodi z užaljenimi snubači in jim obljubi izdati Damjanovino samo da si ohrani oskrbnitvo. Z zvinitimi besedami iznervira gazdarico družino. — le stari Doran (zdravni jedro naroda) ostane zvest — odpravi Tomislava in Janeza od doma in potem odpre sovražnikom vrata. Prepričano zapazi Dušan izdaistvo in podleže Siegfriedovim vojakom; tudi Janez in Tomislav padeta sovražnikom v roke. Damianko z Doranom vred vamejo in vržejo v temnico. Nasilstvo, robstvo, boleznj zavladajo na Damjanovini. Ko prikipi sila do vrhunca, osvobodijo vilo samozvest Dorana. Ta reši skupno z Dušanom, Tomislavom in Janezom Damjanko iz teče ter osvobodijo Damjanovino nasilnih tučev. In trigantskega Čevljareviča sodi in obsodi Čas. Damjanovina na gre pod novim priljubljenim oskrbnikom (Karagorjevič) in lihih bodočnosti nasproti. Osebe in lihi denarija označujejo činitelje novejših jugoslovanske zgodovine prav markantno le v značaju Čevljareviča bi bilo umestno bolj poudariti silnost — saj te se je pred vsem posluževal avstrijski birokratizem — nego prebrisanost. Izborna režija in igralci so pripomogli predstavi do popolnega uspeha. Spicarijeva-Damjanka je igrala ljubečo in trpečo mater, ki stori vse za svojo dečo z globokim čuvstvom. Čevljarevič (g. Spicar), v opravi črnožoltga škricja, je bil pravi kontrast družine, obločene v pestre narodne noše Hinavskega sebičnega, kakor tudi »spokoričnega patrijota« je izborno pogodil. Sinovi so bili prav dobri posebn Tomislav je bil (v III. delu slovo od matere) na visku, Doran (g. Hleboina) se je z umerjenimi kretnjami in mirnim govorom prav izrazito ločil od vihrave družine Fatalist Ferino - paša in ošabi Siegfried sta bili res tipični osebi. Veliko število tučev, ki so posestili predstavo, nam kaže kako zanimanje je vzbudilo to nainovejši Spicarijevo delo ne samo na Jesenicah, ampak po vsem Gorenjskem. Zeleti bi bilo, da se delo udomači po vseh naših odrih.

Književnost.

— Književni poziv SHS in slavenskim književnicima. Klub hrvatskih književnika u Osijeku (Gajev trg 4) izdaje več dvije godine almanah in kalendar »Jeka od Osijeka« u svrhu narodnoga osvještenja, a najpачe za to, da u narodnom elementu istine tudinačku lekturu iz ruke. Valja naime znati, da je Osijek i danas još pun tudinaca, koji su do izlaska »Jeka« izdaval svoj »Esseker Bote«, a koji baš za to, što »Jeka« izlazi, ne izlazi više. Da se demokratsko narodno jedinstvo SHS naroda što jače učvrsti i u ovim krajevima, pozivljemo braću slovenačke književnike, da nas u našem potvatu potpomognu suradnjom sa beštrickim i poučnim književnim prinosima. Rukopise valja šljati na sam Klub do najkasnije 15. veljače 1919. Osobito su dobro došli kraći priloz. Napominje se, da će se vidati uz »Jeku od Osijeka« i posebni pučki kalendar,

pa prema tomu treba da su udešeni priloz, buduci da će »Jeka« biti književno djelo, a pučki kalendar sadržavati pučko štvo. U III. god. »Jeka« bit će još prvi puta zastopana i cirilica.

— Poziv na suradnju. Uredništvo Kluba hrvatskih književnika u Osijeku (Gajev trg 4.) umoliava ovim putem slovenačke književnike za suradnju za III. godišnje svoja književno - umetničkoga almanaha i kalendara »Jeka od Osijeka« za god. 1920. Rok za šljatanje rukopisa jeste do konca meseca, veljače 1919. Uz beletrističko dobro su došli kraći informativni članci o slovenačkoj kulturi i članci, s kojima se promiče SHS uzajamnost. I chiehei re-produkovanih slika i skulptura, u svrh popularizovanja slovenačke umetnosti, dobro su došle. Trgovačke oglase (anonse) primaju se po posebnom cijeniku.

— Kraljević Aleksandrova triumfalna koračnica. Mnogozasluzni naš skladatelj F. S. Vilhar - Kalski, objelodanio je pod gornjim naslovom najnovije svoje djelo, te ga posvetio Niegovom kraljevskom Vasočanstvu kraljeviću Aleksandru. Koračnica je štampana za glasovir i pjevanje, te je sigurno biti tako popularna, kao što je istog skladatelja jugoslovanska himna slobode i »Slovenac, Srbin i Hrvat«. Srnska gardijska glazba svirala je ovih dana u časničkom domu istu koračnicu, te se njezin kapelnik g. St. Bičički nipo-hvalnije o nioj izrazio. Izdanie urešeno je i sa slikom kraljevičevom, te se može kod skladatelja i u svim knjižarama naručiti. Skladateljev naslov: Zagreb, Gundulićeva 55.

Gospodarstvo.

— Subskripcija novih delnic Ljubljanske kreditne banke. Uspeh dne 31. decembra 1918 zaključene subskripcije novih delnic Ljubljanske kreditne banke v znesku 5.000.000 K je nad vse pričakovani uspeh, ker so zlasti novi delničari pritrjavili mnogo višje število delnic nego jih je bilo za delničarje rezerviranih. Z ozirom na okolnost, da manjako se prijavje gorijških delničarjev, se bo vršila repartitija delnic za delničarje proti koncu tekočega meseca, pri čemur se bodo manjše prijave upoštevale polnoštevilo, dočim bo treba prijave na večje število delnic primerno restrinzirati. Ti zdejnejenovani subskribenti bodo imeli pri prihodnji emisiji, ki se bo vršila najbrže po obnem zboru, prednost in se jih bo tedaj v prvi vrsti upoštevalo.

Darila.

Telovadno društvo »Sokol« v Ljubljani je darovalo za srbske sirote 200 kron. Za legionarje je daroval mesto cvetja na krsto mlademu junaku Borisu 25 kron Ivan Poženel, postajenac. Za slovenske oslepele vojaše je daroval mesto venca svoji dobri materi 6 kron gosp. Jakob Žumer, Celje. Za slovenske legionarje je daroval neimenovan rodoljub 100 paketov tobaka, za kar se mu izreka najlepša zahvala. — Poveljstvo slovenske legije. Za slovenske oslepele vojaše sta darovali mesto venca umrli gospoj A. Golias rodbini Pavel Skale 30 K in stotnik gospod Verhunc 30 K.

Za oslepele vojaše. Posojilnica v Ribnici je poslala komisiji za začasno vodstvo in likvidacijo deželne uprave v Ljubljani 2000 kron kot dar za slovenske vojaše slepe.

Za Cirli - Metodovo družbo se je zbralo za odstranitev nemške slike v Kuharjevi gostilni v Domžalah K 50.—, Gidč Helena Bavdekova je izročila skupice razglednic v znesku K 40.— za C. M. D. — Hvala!

Za srbsko siročak je darovala trgovka, gospa Josipina Podkrajšek mnogo zelo lepih čisto novih oblačil. Tvrda Skaberne pa je poslala mnogo toplega perila pod geslom: »Narod! Deca ti umira!« Hvala do brotnikom.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

MATTONI-JEVA
GISSHÜBLSKA
KISLA VODA

Baterije, sveže ima v zalogi F. K. Kaiser, pisnik, Sebenburgova ul. 6. 805

Proda se takoj oprema spalne, jedilne sebe in kuhinje. — Poljska cesta 3, I. nadstropje. 794

Jabotka se prodajajo na cele zaboje od 22. t. m. naprej v skladišču Balka, Dunajska cesta 33. 809

200 K nagrade tistemu ki mi preskrbi lokal pripraven za bufet na prometnem kraju Ljubljane. — Naslov pove uprav. »Slov. Naroda« pod lokal/7874.

Izriješna vrodajalka papirnate ali galanterijske stroke se 1880. Ponudbe s pričevanji in event. sliko naj se pošljejo do 30. t. m. na tvrdko Gorica & Leskovec v Celju.

Zmabil se je majhen zavitek v katerem so se nahajale različne listine in brantila knjižica z malo sveto z naslovom Rudolfi Zorč. Pošten najditelj naj odda te stvari pri štac. poštovstvu v Ljubljani. 790

Zelena ponudba. Vdovec, star 30 let, samostojen kovinski obrtnik, si želi seznanja z gospodično ali vdovo ki ima malo posestvo na prometnem prostoru ali pa premoženja najmanj 50 tisoč kron ter veselje do obrata. Resne ponudbe s sliko in pismenimi splošnimi ter natančnim naslovom do 26. t. m. na upravnistično »Sloven. Naroda« pod štiro »Tahajfina« roba 14/884.

Dva gospoda se sprejmeta na hrano. Kje pove uprava. »Slov. Naroda«. 800

Učitelj, kateri ima veselje do dimnikarke obrti, se išče. — Ponudbe na Ivan Rakusa, dimnikarski mojster v Ormožu.

Vajence za krovstvo, kleparstvo in vodovodne inštalacije sprejme T. Kora, Ljubljana, Poljska cesta 8. 798

Niša št. 4 v St. Vidu, se v sredo, 22. januarja 1919 dopoldan ob 9. uri prostovoljno na javni dražbi prodaj. 783

Stanovanje, prijazno z električno razsvetljavo, obtoječe iz 2 do 4 sob s pritliklimi iše za majev termia ugodna mirna stranica (2 odrasli oseb). Ponudbe na upravnistično »Slov. Naroda« pod »majak 808«

Zemljepisni ljudskopisje izšlo je v drugo izdajo. Izšlo je v drugi izdaji. Dobije se u upravi »Riječ SHS« Zagreb, Mica 40. Zapada 1 K. Preprodavna 30 posto popusta. Salje se samo uz gotov novac. Pouzečem se ne šalje. 806

Iše se mlado, pošteno in prično četnica za bilna dela event. za prodajalko, imela bo hrano, stanovanje etc. v hili ter bude pri zadovoljivi uporabi prav dobro preskrbljena. — Pisma pod »Pobudnik« in »Pobudnik/788« na uprav. »Slov. Naroda«, istotam se dobi tudi event. naslov.

Prodajalka, ki ima veselje do ročnih sprejemov. Naslov pove uprav. »Slov. Naroda«. 789

Sivilja in ačeka se sprejme na Dolajski cesti št. 58. 793

Koza, ki bo imela 6. febr. mladice, se proda. Naslov: Šola v Gorah pri Bledu. 815

Absolventinja trgovskega tečaja 1880 mesta. Najraje v kahi pisarni SHS. Naslov pove uprav. »Slov. Naroda«. 788

100 kron onemu, ki mi preskrbi stanovanje s kuhinjo in 2-3 sobami tekot 1 meseca. Ponudbe pod »Noveporočec/791 na upravnistično »Slov. Naroda«. 791

Napredaj do 150 m starega blaga različne vrste (štofa in calpa) po primerni ceni. Reflektanti za to blago naj se obrnejo na naslov: »Korica Janca, krojač v Bragotin« pod »Gromajna«. 819

Zelena ponudba. Gospodična, stara 30 let, lepega življenja, kuharica in sivilja, kmetkega stana, s par tisoč dohodne, se želi poročiti s treznim in verim gospodom do 40 let, stalno službo in z nekei denarnega premoženja, ali z lastno hišo. Poštena pismena pranja, če morete s sliko, ali osebno do 2. februarja t. l. pod naslov »Zelen. Naroda« Pošta št. 8, Sv. Duh-Lede. 814

Prodajno salonsko sukno, en površnik in en sapor. Naslov pove uprav. »Slov. Naroda«. 801

Proda se 4000 kg žice štev. 20-22. Proda se tudi plimova kolpna peč se z notranjo bakreno konstrukcijo. Kje, pove uprav. »Slov. Nar.« 768

Vino lastnega pridelka, 1918, 7 hl, letnik 1917, se proda. Več pove upravnistično »Slov. Naroda«. 771

Za prevod popularno medicinske dela iz nemščine v slovensko se išče jezika več zdravnik ali zdravica proti visokemu honorarju. Ponudbe pod »O. V. L.« na upr. »Slov. Naroda«. 813

Gospodično, starejšo gospodično ali vdovo brez mladoletnih otrok, išče osamljen gospod z dvema neoletnima otrokoma. Služba prijetna in trajna. Pisma pod »Preskrbljena/816« na upr. »Slov. Naroda«.

Prodajno stanovanje eni ali dvema sobama do smrti in sicer eni ali dve sobi s kuhinjo, plača po dogovoru. Morebitne ponudbe pod »Noveporočec/794 na uprav. »Slov. Naroda«. Na anonimna pisma se ne ozira.

Opava. Vsem svojim cenj obiskovalcem naše kopeli vjudno naznanjamo, da je strokovno opogno, da kotel in stroj nista več porabna, ozir. se ne izločata popravilo, vsled česar se je potrebno akrenilo za nabavo novega kotla. Vedstvo kopališča Sva. 761

Cepice, voljaške, se oddajo v delo takoj. Oglasiti se v trgovini Pavel Magdič, Ljubljana, nasproti glavne pošte. 777

Kočila pokrita, lahka, dobro ohranjena, za 1 konja se kupi. Ponudbe same na upravnistično »Naroda« pod 81/782.

Učenc, 14 let star, čvrst in zdrav, želi vstopiti v ključavničarska ali podobno obrt. Ponudbe na Marije Rakusa, vdova dimnikarskega mojstra v Ormožu. 811

Gostilno, dobro ldočo, vzameta mlada zakonska, v najem ali na račun, tudi v kakem malem mestu ali trgu v Jagoslaviji, takoj ali spomladi. Pismene ponudbe se prosijo na pravo tega lista pod »Mlada zakonska/776«.

Zelena ponudba! Mlad inteligenten gospod, lepe zunanosti, 26 let star, se želi v svrhu ženitve spoznati z inteligentno gospodično v starosti 18-24 let, z malim premoženjem. Le resne ponudbe s sliko katera se vrne, pod »Jepa sumnjivi/795 na uprav. tega lista. Tajnost za-jamčena.

Pozor! Večje število slamarozne trizidvabah je došlo. Vsakdor, ki potre-slamozernico, naj si jo pride takoj kupit, ker je povpraševanje zanje zelo močno. V zalogi so

Znancem, prijateljem in sorodnikom naznanjamo, da je naš dobri sin, brat in svak

Josip Pavliček

stotnik SMS

na Dunaju dne 9. prosinca 1919 po dolgi mučni bolezni umrl.

Jesenice, 20. prosinca 1919.

Pavličekovi.

Potrti globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš ljubljeni sin in brat, gospod

Andrej Groblar ml.

tajnik posejnice in obšine v Isklah in uradnik antimonarskega rudnika

dne 17. januarja po kratki, mučni bolezni, previden s svetimi zakramenti za umirajoč izdihnil svojo blago dušo.

Pogreb nepozabnega se bo vršil v nedeljo ob 1/4. popoldne iz hiše žalosti na pokopališče.

Bil je med dobrimi najboljši, bodi mu ohranjen blag spomin.

Iskale - Medija, dne 18. januarja 1919.

Andrej in Marija Groblar, starši. — Franc, Dionizij, brata. Mica, sestra.

Zahvala.

Vsem onim, ki so nam ob prebrdki izgubi našega sinčka

Markota

lajšali gorje, izrekamo tem potom najpriznanejšo zahvalo.

Posebno se zahvaljujemo vsem onim, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti.

Zalujoča rodbina Potočnik vl. Mažuc.

Zahvala.

Za obile dokaze sočutja in tolažbe povodom nenadne smrti našega srčnoljubljenega sina, ozir. brata

Janka Vilman

nadporočnika 17. p. p., gimn. abiturijenta

izrekamo tem potom najiskrenejšo zahvalo.

Prav posebno zahvalo smo dolžni čast. g. kaplanu Dolinarju, ki je spremljal pokojnika od kolodvora v domačo hišo. Zahvaljujemo se vsej čast. jeseniški duhovščini, g. govorniku dr. Kogoju, poročniku Udetu kot zastopniku II. Narodne stotnije in čast. g. župniku pisatelju Mešku iz Koroške za tolažilne besede, ki so jih govorili našemu predragemu v slovo. Nadalje se zahvaljujemo štacijskemu poveljniku na Jesenicah, g. nadporočniku Pibrovcu, ki je dal za zadnje spremstvo na razpolago vse tukajšnje vojaštvo, stotnije iz Podroščice, gg. častnikom-zastopnikom 17. p. p. iz Ljubljane, vsem njegovim sobojnikom in gg. kolegom. Iskrena hvala »Kat. del. društvu«, njegovim pevcom za žalostinke in godbo, tel. društvu »Orele«, jeseniškemu »Gasilnemu društvu«, zastopniku »Jugoslovanskih železničarjev« in vsem darovalcem vencev in šopkov, osobito II. Nar. stotniji in 17. p. p. iz Ljubljane.

Hvala vsem, ki ste ga prišli ob blizu in daleč kropiti in spremiti pokojnika na zadnjem potu.

Jesenice-Sava, dne 17. prosinca 1919.

Zalujoča rodbina Vilmanova.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Potrti globoke žalosti naznanjajo podpisani tužno vest, da je njih iskrenoljubljeni, nepozabni soprog, ozir. oče, stari oče, tast, zet, brat, stric in svak, gospod

Teodor Luckmann

zasebnik

dne 18. prosinca po daljši bolezni mirno in bogu vdano preminul.

Pogreb dragega pokojnika bo v ponedeljek dne 20. t. m. ob 4. popoldne iz hiše žalosti Franca Jožefa cesta št. 9. na pokopališču k Sv. Krištofu, kjer se položi v rodbinsko grobnico k večnemu počitku.

Blagemu pokojniku bodi ohranjen prijazen spomin.

V Ljubljani, dne 19. prosinca 1919.

Marija Luckmann roj. Lentsche, soproga. Dr. Teodor Luckmann, sodnik. Ing. Alfred Luckmann, stavbni komisar, Irma Luckmann, Herbert Luckmann, stud. jur., otroci. Anton Luckmann, zasebnik, brat. Adela Luckmann roj. Rak. Luiza Luckmann roj. Mettner. Marija Luckmann roj. Macevitz. Ninka Luckmann roj. Gelle, svakinje. Marija Lentsche roj. pl. Tschabuschnigg, tača. Eiza Luckmann roj. pl. Stinner, sinova. Vsi ostali, nečakinje in vnuki.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Poslednji pogrebni zvečer v Ljubljani.

Ne 1.252/18-8

OKLIC.**Prostovoljna prodaja zemljišč.**

Pri okrajnem sodišču v Kozjem prodalo se bo na prošnjo lastnikov gospe Eme Schöber v Virštajnu, gospodične Alice pl. Sušič v Celju in nedolet, Ludvika ter Rajmunda Jordana, zastopanih po materi in varuhinji gospe Ili Jordan, vdovi po višjem finančnem svetniku v Urfahtu, nastopna zemljišča na javni dražbi:

I. skupina: 1. od vlož. št. 256, kat. obč. Virštajn stavb. parcela št. 227 s hišo št. 96, hlevom, svinjakom in kozolcem, št. 229 klet, odnosno kovačnica z gospodarskim poslopjem na obeh stavb. parcelah in zemljiške parcele št. 615 travnik, 616 njiva, 617 vrt, 537 njiva, 538 njiva, 501 vinograd, sedaj pašnik, 502 vrt, 496 njiva, 499 njiva, 527 neproduktivno, 579 njiva, sedaj gozd, 580 gozd, 575 njiva, 576 pašnik, 574 pašnik;

2. vlož. št. 253, 407, 234 kat. občine Virštajn (pašnika, njiva, vinograd);

3. od vlož. št. 245 kat. obč. Virštajn parc. št. 885 vinograd, 886 pašnik, 655 pašnik, 654 pašnik;

4. od vlož. št. 206 kat. obč. Vračar vrt parc. št. 2016;

5. vlož. št. 131 kat. obč. Dobločič (travnik) v skupni katastralni meri 8 ha 82 a 15 m².

Cenilna vrednost poslopij 30.400 K —

cenilna vrednost zemlj. parc. 39.237 » 10 »

izklicna cena 68.637 K 10 v

II. skupina: 1. od vlož. št. 256 kat. obč. Virštajn stavb. parc. št. 130 in 131 s hišo št. 94 ter parc. št. 1034 vrt in 1035 pašnik, sedaj vinograd;

2. vlož. št. 255 kat. obč. Virštajn (vinograd);

3. od vlož. št. 86 kat. obč. Vračar parc. št. 173 travnik ter 175 njiva v skupni katastralni meri 1 ha 46 a 93 m².

Cenilna vrednost poslopij 8.000 K — v

cenilna vrednost zemlj. parc. 9.121 » 30 v

izklicna cena 17.121 K 30 v

III. skupina: Od vlož. št. 245 kat. obč. Virštajn stavb. parc. št. 169 klet in parc. št. 879 vinograd, 880 pašnik, 882 travnik v skupni kat. meri 2 ha 16 a 87 m².

Poslopja so cenjena na 4.000 K — v

zemljiške parcele na 14.089 » 50 »

izklicna cena 18.089 K 50 v

IV. skupina: Od vlož. št. 245 kat. obč. Virštajn stavb. parcela št. 216/2 hlev in 216/3 hiša št. 83 ter zemlj. parc. št. 656 pašnik, 657 vinograd, 658 travnik, od vlož. št. 86 kat. obč. Vračar parc. št. 227 travnik, 228 njiva, 230 pašnik v kat. meri 85 a 35 m².

Poslopja so cenjena na 2.600 K — v

zemljiške parcele na 5.226 » 50 »

izklicna cena 7.826 K 50 v

V. skupina: Vlož. št. 146 kat. obč. Virštajn (hiša št. 60 in vinograd) v kat. meri 38 a 29 m².

Poslopja so cenjena na 500 K — v

zemljiške parcele na 930 » 75 v

izklicna cena 1.430 K 75 v

VI. skupina: Vlož. št. 254 kat. obč. Virštajn (gozd) v kat. meri 94 a 05 m².

Cenilna vrednost in izklicna cena 2.821 K 50 v

VII. skupina: Od vlož. št. 256 kat. obč. Virštajn zemlj. parc. št. 697 travnik, 744 vinograd, 745 pašnik in 746 vinograd v kat. meri 78 a 03 m².

Cenilna vrednost in izklicna cena 390 K 15 v

VIII. skupina: Od vlož. št. 206 kat. obč. Vračar v kat. občini Virštajn ležeči parceli št. 1042 vinograd in 1043 pašnik v kat. meri 28 a 77 m².

Cenilna vrednost in izklicna cena 431 K 55 v

IX. skupina: Vlož. št. 81 kat. obč. Buče (klet, travnik in vinograd) v kat. meri 35 a 61 m².

Cenilna vrednost poslopij 500 K — »

cenilna vrednost zemlj. parc. 3.354 » — »

izklicna cena 3.854 K — v

X. skupina: Od vlož. št. 267 kat. obč. Imeno parc. št. 1641 pašnik in 1642 travnik v kat. meri 1 ha 78 a 22 m².

Cenilna vrednost in izklicna cena 12.475 K 40 v

XI. skupina: Od vlož. št. 267 kat. obč. Imeno travnik parc. št. 1741 v kat. meri 2 ha 39 a 36 m².

Cenilna vrednost in izklicna cena 16.755 K 20 v

XII. skupina: Vlož. št. 132 kat. obč. Loka (gozd in travnik) v kat. meri 3 ha 16 a 32 m².

Cenilna vrednost in izklicna cena 23.766 K 40 v

Za slučaj, da se ne bi zglasil nobeden ponudnik za celi vložek, sme se gozd razprodati v delih na podlagi na dotične dele odpadle cenilne vrednosti.

XIII. skupina: Vlož. št. 123 kat. obč. Virštajn (hosta in njiva) v kat. meri 72 a 04 m².

Cenilna vrednost in izklicna cena 4.661 K 90 v

XIV. skupina: 1. od vlož. št. 206 kat. obč. Vračar stavb. parc. 310 prešno poslopje in vinograd št. 2012,

2. od vlož. št. 205 kat. obč. Vračar parc. št. 2017 vinograd,

3. od vlož. št. 86 kat. obč. Vračar parc. št. 2009/1 travnik, 2009/2 travnik, 2010 njiva in 2011 vinograd v skupni kat. meri 1 ha 01 a 46 m².

Poslopja so cenjena na 2.000 K — v

zemljiške parcele na 5.590 » 60 »

izklicna cena 7.590 K 60 v

XV. skupina: od vlož. št. 256 kat. obč. Vračar stavb. parc. št. 297/1 in 297/2 in zemlj. parc. št. 1972 njiva, 1973/1 vrt, 1973/2 vrt, 1974 pašnik, 1975 njiva v kat. meri 66 a 39 m².

Cenilna vrednost in izklicna cena 3.052 K 30 v

XVI. skupina: od vlož. št. 86 kat. obč. Vračar stavb. parc. št. 6/2 in zemlj. parc. št. 124 gozd, 125 travnik, 126/1 vrt, 126/2 njiva v kat. meri 79 a 22 m².

Cenilna vrednost in izklicna cena 4.447 K 80 v

XVII. skupina: od vlož. št. 86 kat. obč. Vračar parc. št. 107/1 njiva, 107/2 vrt, 108 njiva v kat. meri 91 a 14 m².

Cenilna vrednost in izklicna cena 5.505 K

XVIII. skupina: od vlož. št. 96 kat. obč. Vračar gozdni parc. št. 83 in 1896 v kat. meri 1 ha 44 a 55 m².

Cenilna vrednost in izklicna cena 7.227 K 50 v

XIX. skupina: od vlož. št. 86 kat. obč. Vračar gozdna parc. št. 92 v kat. meri 65 a 96 m².

Cenilna vrednost in izklicna cena 3.298 K — v

XX. skupina: od vlož. št. 86 kat. obč. Vračar parc. št. 207/3 njiva, 211 njiva in 212 pašnik v kat. meri 55 a 46 m².

Cenilna vrednost in izklicna cena 1.643 K — v

XXI. skupina: 1. od vlož. št. 67 kat. obč. Vračar njivi parc. št. 165 in 167,

2. od vlož. št. 86 kat. obč. Vračar njivi parc. št. 154 in 1986 v skupni kat. meri 18 a 59 m².

Cenilna vrednost in izklicna cena 547 K 70 v

XXII. skupina: 1. od vlož. št. 67 kat. obč. Vračar njiva parc. št. 161,

2. od vlož. št. 86 kat. obč. Vračar njiva parc. 156, v skupni kat. meri 25 a 61 m².

Cenilna vrednost in izklicna cena 1.505 K 10 v

XXIII. skupina: od vlož. št. 86 kat. obč. Vračar stavb. parc. št. 1/1 podrti in zemlj. parc. št. 185 pašnik, 186 travnik v kat. meri 54 a 42 m².

Cenilna vrednost in izklicna cena 1.644 K 60 v

XXIV. skupina: od vlož. št. 67 kat. obč. Vračar parc. št. 160/1 vinograd, 160/2 njiva, 160/3 vrt v kat. meri 43 a 49 m².

Cenilna vrednost in izklicna cena 2.034 K 90 v

XXV. skupina: 1. od vlož. št. 67 kat. obč. Vračar stavb. parc. št. 4 sedaj podrti in zemlj. parc. št. 162 pašnik, 163 njiva, 164 travnik,

2. od vlož. št. 86 kat. obč. Vračar parc. št. 155 travnik, v skupni kat. meri 1 ha 55 a 49 m².

Cenilna vrednost in izklicna cena 7.219 K 90 v

XXVI. skupina: od vlož. št. 205 kat. obč. Vračar parc. št. 703 travnik v kat. meri 68 a 77 m².

Cenilna vrednost in izklicna cena 2.750 K 80 v

Dražba se vrši dne 24. februarja 1919 in naslednje dni dopoldne ob 10. uri na licu mesta v Virštajnu, Dobločičah, Imenem, Loka, Vračar, Bučah.

Ponudkov, ki ne dosežajo izklicne cene, se ne upošteva.

Pravice knjižnih upnikov ostanejo po dražbi nedotaknjene.

Najvišji ponudek je položiti v notarski pisarni v Kozjem na roki skupnega pooblaščenca, kjer se lahko upogleda dražbene pogoje.

Po končani prodaji nepremičnin prodale se bodo potom javne dražbe na licu mesta v Virštajnu proti takojšnjemu plačilu in odstranitvi, če treba tudi pod cenilno vrednostjo, razno pohištvo s perilom, hišno in kuhinjsko opremo, posodo, gospodarsko orodje, vozovi, vinski sodi, kadi in živino.

Okrajno sodišče Kozje,

dne 10. januarja 1919.

Trg. posred. za nakup in prodajo „Slovenija“ Jesenice-Fuzine, Gorenjsko

ima oddati

več pravnih zabojev, sukanec v vratacih po 400 tardo

več 1000 kg pravna trdnostna medu, kumne, čokolade

ter žepnih nožev. in oboje po tako ugodnih cenah.

Vsak, kdor rad cenó kupi pohištvo, naj se oglasi v zalogi pohištva

648

Vido Bratovž

Ljubljana, Marije Terezije cesta 13.

Srbečico, hraste, lišaje

odstrani prav naglo dr. Flesch-a izvir, postav. varovano „SEKADA-FORM“ mazila. Popolnoma brez duha in ne maže. Poskusni lonček K 3 — veliki K 5 —, porcija za rodbino K 12 —.

Dr. E. Flesch's Kronen-Apotheke (Győr), Raab Ogrska.

Zaloga za Ljubljano in okolico: Lekarna „pri zlatem jelenu“, Ljubljana, Marija trg. 5958

Pozor na varstveno znamko „SEKADA-FORM“

Edina specialna trgovina na Kranjskem za pisalne in razmnoževalne stroje

trgovka **THE REX CO. LJUBLJANA,**

Šelenburgova ulica 7, I. nadstr.

je od 1. t. m. prešla v slovenske roke ter priporoča slav. občinstvu svojo zalogo: pisalnih, razmnoževalnih in računskih strojev, barvnih trakov vseh vrst, ogljenega papirja kakor vseh drugih pisarniških potrebščin.

604

Popravilo pisalnih strojev.

Tehnični uradnik

(Korožec) z osemletno pisarniško in obratno prakso splošne strojegradbe zmožen nemščine in slovensčine, pri izloč. primernega mesta tu ali v inozemstvu za takoj ali pozneje. Dopolni pod „W. H. 7“ na Rud. Mosse, Dunaj (Wien) I., Seilerstrasse 2. 70

Čevlje s pravimi podplati,

ročno delo, za težake, moške, ženske in otroke, izdeluje po meri za posamezne pare, razprodaja in razpošilja na drobno in debelo po prav nizkih cenah

Čevljarsko gospodarska zadruga

na Dobračevi pri Žiroh, Kranjsko.

F. L. S. O. Z. 681

Pozor!

Razpošiljam veliko zalogo pisarniških potrebščin na debelo in drobno kakor indigo papir, karbonski papir črn in viločast, pisarniški papir vse vrste, noteže za pisarne brez papirja, plovčki za pisarne brez papirja št. 1, 2, 3, tinterol za izdelovanje črnih in kartonih, mape za pisma kvart in folio, žepna peresa, kompletne (Füllfeder), varovalce svinčnikov (Dreischlitz), zavijalni papir, trakove za vse pis. stroje.

Vse vrste narodnih razglednic in razglednic z narodnimi nešumi. 691

Cenjena naročila prosim na poštini predal št. 143 Ljubljana.

Otvoritev krojaške delavnice.

Naznanjam p. n. občinstvu, da sem otvoril v Spodnji Šiški, Celovška cesta št. 22,

delavnico za moške in ženske obleke.

Izdelovalci moških in ženskih oblek so prvotne delavne moči pod nadzorom izbornega krojitelja, ki je bil zaposlen že po vseh večjih mestih na Francoskem in v Belgiji z uspehom.

Možno mi bode vsled tega najzibirnejše naročnike za zmerne cene v polno zadovoljstvo postreči in prevzamem vso odgovornost za strogo po meri napravljena dela.

Upam, da me bode slavno občinstvo pri mojem pričetku najzdatneje podprlo z naročili in beležim z veselo spoštovanjem vdani

Pavel Jemc,

krojaški mojster.

748

Naročite**Ljubljanski Zvon**

najboljši slovenski leposlovni list. Izhaja vsak mesec in stane za celo leto 30 K, za pol leta 15 K. List ima zabavno in poučno vsebino. Leto 1919 bo priloževal poleg krajskih povesti, novel in pesmi valj zgodovinski roman dr. Ivana Tavčarja, ki se vrši v Skofljiciški okolici.

Ljubljanski Zvon se naroča pri

Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Sodna ul. št. 6.

ŠVICA

Za Švico se iščeta dva spretna korespondenta ali korespondentki, obvladujoča vsaj dvoje slovanskih jezikov. — Ponudbe na

Alfreda Kunz, Bahnhofstrasse št. 88., Zürich I.

IVAN LESKOVEC, trgovec

ANICA LESKOVEC roj. GREBENSEK

poročena

ŠMARTNO PRI LITIJI 20. januarja 1919. ŠOŠTANJ.

Posestvo naprodaj!

Naprodaj je posestvo, obstoječe iz lepe hišice z 8—10 prostori, hlev za 10 glav živine, lepega kozolca itd. ter 24 oralov bukovega gozda, 12 oralov njiv, travnikov in druge zemlje, skupno 36 oralov. Leži ob južni železnici tik Save, 10 minut od kolodvora, na cesti. Cena K 60.000 — z inventarjem vred. Proda se radi preselitve lastnika. Natančneje pod „Poštini predal št. 70.“ Ljubljana. 780

Import! Svica Eksport.

Solidna švicarska firma s prima dunajskimi referencami prevzame posredovanje blaga vsake vrste iz etentnih držav kakor tudi po sklepu miru in in prosil obnem za ponudbe za eksport prostega blaga vsake vrste, ki se lahko izvažajo iz Švice. Samo resnično seriozne firme, ki jim je na tem, da stopijo z ravnotakimi v zvezo, naj se javijo Alfred Kunz, Bahnhofstrasse 88, Zürich I. Korespondenca nemško, francosko, angl. itd.

Franc Kokalj

Mici Berce-Kokalj

poročena 19. prosinca 1919.

LJUBLJANA MOKRONOG

Premogokop

in 24 oralov zemljišča v bližini Celja takol na prodaj.

Preračunano je najmanj 800 tisoč ton črnega premoga.

Najbolje naložen denar. Proda se samo Jugoslovanom. —

Poizvedbe pod naslovom Premogokop, pošta Rimske toplice.

780

I. C. Kotar

Ljubljana

Wolfova ulica 3.

Fotomontážur

Modni salon za dame in gospode**S. POTOČNIK**

Šelenburgova ulica št. 6, I. nadstr.

Akademično izprašani krojači za moško in damsko krojenje v Parizu. Bivši večletni modelir v damski modni prirojevni akademiji v Zenevi (Švica). Izdelovanje najfinjših angleških kostumov, francoskih ženskih del (bluze) moderniziranje kostumov, izdelovanje najfinjših moške obleke in poršnikov, obračanje obleke! Cene zmerne. Hitra postrežba! Radi pomanjkanja delavskih moči prosim cenj. dame in gospode, sedaj za prijazna naročila, da se lahko vsem v redu in točno postreže!

Ker sem dobil v inozemstvu dobre kr. moči lahko se na željo napravijo obleke in kostimi za dame in plašči v 8 dneh.

Razpis.

Popolniti je 12 službenih mest za provizorne strojnike moškega spola v deželni blazni na Studencu. S to službo je spojena pravica do prostega stanovanja (brez družine), hrane, službene obleke in nagrade mesečno 60 K v prvem letu, 80 K v drugem letu. Po dveletnem zadovoljivem poskusnem službovanju in po prestanem strojniškem izpitu se bo kompetentnemu oblastvu predlagalo, da se strežniki stalno namestijo s pravico do časovnega napredovanja in starostne preskrbe. Začetna plača po definitivnem imenovanju znaša 1200 K; od 6. leta naprej imajo definitivni strežniki do 8 v pokojnino vstevnih triletnic po 150 K, tako, da bi znašala polna pokojnina po 30 letih definitivnega službovanja letno 2400 K; naradni užiti ostanjo kakor v prvih letih nespremenjeni. Za časa provizorskega službovanja v prvih dveh letih velja za obojestransko odpoved 14 dnevni rok. V smislu službenih določil za provizorne strojnike prosilci ne smejo biti stari manj kot 25 in ne več kot 35 let. Prošnje, katerim je priložiti dokazilo telesne sposobnosti, rojstni list, domovnico, zadnje šolsko pričevalo ter spričevalo o nramnosti kakor tudi izkaz o dosedanjem službovanju, je vsilati osebno pri vodstvo deželni dobredelnih zavodov v Ljubljani do 25. februarja 1919. — Tam se dobivajo tudi podrobnejša pojasnila.

Komisija za začasno vodstvo in likvidacijo deželne uprave

v Ljubljani, dne 16. januarja 1919. 735

Nizanje cen!**Dokler bo kaj zaloge.**

Krtace za ribanje tal po K 1'60 in K 1'80, metle od K 5' — naprej, trakovi za čelje, pristno blago od 40 do 90 vin. par.

Posebni Gradl za modroce

120 cm širok, prav lepih vzorcev, mirovna kakovost, meter prej K 76' —, sedaj K 38' —.

Svilnato blago, samo še belo in rjavo 80—90 cm široko meter prej K 130' —, sedaj neznansko cenó.